

67. évf., 2013. I. 31., ára 50 dinár

4

Jó Pajtás

Február 1.

A Tisza élővilágának napja

Iván Attila fotója

Zentán ünnepeltük a magyar kultúra napját

Kultúránkban fogalmazódik meg élénkünk, s hűségünk magyarságunkhoz – mondta Répás Zsuzsanna, Magyarország nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára ünnepi beszédében: „Közösségünkre, kultúránkra még számos megpróbáltatás várhat, de hiszem, ha összefogunk és megtartó kultúránk kincseiből hitet, erőt és reményt merítünk, szülőföldünk ismét felvirágzik” – hangsúlyozta a politikus. Hozzátette: a magyar kultúra nemzeti összetartozásunk, közös szövetségünk záloga.

Dudás Károly Magyar Örökség díjas író, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség elnöke kijelentette: „Kultúránk az, ami zordabb és kevésbé zordabb időkben megtarthat és felemelhet bennünket, és erősen fogyatkozó és öregedő közösségünket.”

Lovas Ildikó, a Magyar Nemzeti Tanács kulturális ügyekkel megbízott tanácsosa kifejtette: túl a múlt század kilencvenes éveinek a vajdasági magyarság értelmiségét rettenetesen érintő elvándorlási hullámán,

negyedmillióan maradván olyan új generációkat sikerült fölnevelniük a mostani negyven- és ötvenéveseknek, akik nemcsak pótolják az űrt, átveszik a helyet, de talán teljesítményükkel messze felülmúlják a reményeket.

Az ünnepségen átadták a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség által alapított életmű- és pályadíjakat. A VMMSZ Aranypalakettjét a Kaláka együttes tagjai vehették át. Magyar Életfa díjjal ismerték el Erdei Ernő pancsovai művelődésszervező, Hódi Sándor adai pszichológus, társadalomkutató, közíró, Tóth Rozália csókai népdalkörvezető, népdalénekes, valamint Vass Borsodi Borbála nyugalmazott topolyai irodalomtanár munkásságát.

A szövetség plakettjével jutalmazták a Csalóka zenekar tagjait (Topolya), Fodor István levéltár-igazgatót (Zenta), Juhász Irén nyugalmazott tanítót, művelődés- és közösség-szervezőt (Oromhegyes), Kisimre Árpád néptáncoktatót, koreográfust (Topolya) és

Pál Károly művelődésszervezőt (Bácsfeke-tehegy).

Ezután átnyújtották a Vajdasági Szép Magyar Könyv 2012 pályázat díjait is. A fődíjat a bírálóbizottság a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetnek ítélte oda Domonkos István Domi-dalok című könyvéért. A legjobb gyermek- és ifjúsági könyv kategóriában Németh István Felhőnézők, a művészeti könyvek, albumok csoportjában pedig Léphaft Pál Végvári panoptikum II. című alkotása érdemelt kitüntetést, mindkettő az újvidéki Forum Könyvkiadó Intézet kiadásában jelent meg. Lapunk felelős szerkesztője, Lennert Géza átvette az ötlete nyomán megszervezett gyermekmese-pályázat folyamodványaként a Forum Könyvkiadó Intézet és a Magyar Szó Kft. (lapunk kiadója) által közösen megjelentetett Hihetetlen mesék könyvével kiérdemelt dícsérelő oklevelet – ezt lapunk hátsó oldalán megosztjuk veletek.

Csoportkép a díjazottakról (Dávid Csilla felvétele)

Gyertyaszentelő Boldogasszony napja: február 2.

A keleti liturgiában Hypapanté (= találkozó) néven már a 4. században megtartották, s hamarosan elterjedt a nyugati egyházban is. Mária karácsony után 40 nappal a mózesi törvényben előírt módon bemutatta a jeruzsálemi templomban a tisztulási áldozatot, s gyermekét fölajánlotta Istennek. A gyertyaszentelés és a gyertyás körmenet az ünnepi fények felvonulása. A gyertyák fénye Máriát is ünnepli, mert ő hozza a templomba a „népek megvilágosítására” szolgáló igazi Fényt. A szentelt gyertya már az ókeresztény korban Krisztus jelképe: magát fölemészti, hogy másoknak szolgálhasson. Ezen a napon az Egyház megáldja az égő gyertyákat. A szentelt gyertya a bölcsőtől a koporsóig elkísérte

az embereket, ünnepeken éppúgy szentelt gyertyát gyújtottak, mint betegség vagy más bajok idején. Gyertyaszentelő

nevezetes nap az időjósulásban is. Általában úgy vélik, ha február másodikán jó idő van, akkor későn tavaszodik, ezért: „Gyertyaszentelőkor inkább a farkas ordítson be az ablakon, mint a nap süssön.” A Mura-vidéken úgy tartották: „Gyertyaszentelőkor, ha esik a hó, fúj a szél, nem tart sokáig a tél.” A Drávaszögben gyertyát szúrtak a földre. Ha mélyen lehetett leszúrni a sárba, akkor sokáig fog még tartani a tél. Topolyán úgy tartották, hogy minél hosszabb jégcsapok lógnak e napon az ereszről, annál hosszabb kukoricacsövek teremnek majd. Ismert a medvével való jóslás: ha ezen a napon kisüt a nap, és a medve meglátja az árnyékát, visszamegy, és még negyven napig tart a hideg.

Lehetett volna hosszabb is

a szünidő

Ilyenkor télen mindig a szép telelések jutnak az eszembe. Megjártuk a Kopaonikot, Popova Šapkát, Stara Planinát, Pamporovót, Borovecet. Mind-mind felejthetetlen emlék. Azután a petőfisekkel minden évben a bulgáriai Maljovicára utaztunk, hogy aki még sohasem síelt, elsajátítsa a síelés alapjait, hogy aztán velünk száguldozzon le a lejtőkön...

Az idén, a szünidőben Óbecséről ismét többen mentek élvezni a tél örömeit, meséli az óbecsei Zdravko Gložanski iskola hetedikese, **Fehér Zsolt**, aki már elsős kora óta jár síelni.

Az első nap az iskolában másról sem lehet hallani, mint a szünidei élményekről. Beszélgetőársaim Zsoltin kívül: **Gregus Sándor, Urbán Levente, Szőke Xavér, Kocsis Károly, Horvát Evelin, Sulc Boglárka, Bezeg Bettina** és **Kovács Némedi Csilla**.

Zsoltiek a szünidőben a bulgáriai Pamporovóra utaztak. Nagyon szép hely, minden igényt kielégít.

– Rengetegen síeltek Pamporovón – mondja Zsolti –, és igen sokat kellett várni a fölvonónál. Persze ez csak hétvégén volt így, más napokon nem volt annyi síelő, nem kellett annyit várni. Nagyon sokat síeltünk, főleg az óbecsei fiúkkal, lányokkal. Mindennap fölmentünk fölvonóval a toronyig, s aztán onnan száguldoztunk lefelé. Megjártunk minden pályát. Még a legmeredekebbet, a feketét is. Én élveztem a hosszú, lankás zöldet is. Esténként sétáltunk, meglátogattuk a másik szállodákat is. Mindegyiken hatalmas jégcsapok lógtak. Szépek voltak az óriási, havas fenyvesek.

Sándor itthon szórakozott, nem hiányolta a hegyekeket.

– Nem mentem síelni – kezd a mesélésbe Sanyi –, de annál jobban szórakoztunk a legjobb barátommal, Leventével. Hol ő jött el hozzám, hol én látogattam el hozzá. Társasjátékoztunk, számítógépeztünk. No, azért nem ücsörögtünk állandóan a szobában, sokat koriztunk a központban lévő, újonnan épült korcsolyapályán. Az újjévárás is jól telt, tűzijátékoztunk... Azért a szünet lehetett volna hosszabb is!

Levente nemcsak kocsolyázott, szórakozott Sanyival, hanem Újvidékre is elutazott.

– Ahogy Sanyi is mondta – folytatja Levente –, sokat jártunk korcsolyázni, s mondhatom, jól megy már a korizás. Meglátogattam a mamámat, meg Újvidéken a nagynénémet. Ott elmentünk a moziba, s 5 D-s filmet láttam. Jól szórakoztam, olyan volt, mintha ott lettem volna a helyszínen, ahol játszódott az esemény.

Xavér nem gyakorolhatott a zenekarával, ugyanis a garázsban nem volt valami meleg... De annál jobban szórakozott az édesapja 40. születésnapjára rendezett nagy bulin.

– Nagyon sokat szórakoztam a szünetben – jelenti ki Xavér. – Először is jól sikerült az újjévárás. Az Újfaluban vártuk a samus hetedikesekkel. A szüleimmel pedig Szegeden jártunk. Aztán nagyon jól éreztem magam az édesapám és a keresztapám nagyszabású születési buliján. Voltunk vagy százan. Sokat viccelődtünk, énekelünk... Jó buli volt!

A szépséges Pamporovo

Karesz is jó hangulatban várta az új évet, de mivel a szünetben nem volt hideg, lesétált a Tiszára is a barátaival.

– A szüleimmel, barátaimmal vártam az új évet – mondja Karesz –, sokat játszottunk, táncoltunk. A Tiszán egy nagy, süllyedő hajót láttunk, ahogy igyekeztek menteni. Én a szünetben olvastam is, mégpedig Lemony Snicket: A balszerencse áradása sorozatból A liftakna titkai című regényt. Mondhatom, jól szórakoztam, másoknak is ajánlom.

Evelin mindennap Dreáról utazik. Mivel Drea kis falu, ahol nincs szórakozási lehetőség, így a nyolc kilométerre lévő Gunarasra ment várni az új évet.

– A szünetben legjobban tetszett az újjévárás. Kibéreltünk egy termet, s ott buliztunk a barátokkal. A szünetben volt időm a hat versenylovamról is gondoskodni. Jövőre már én is versenyezhetek. Már alig várom, hogy kitavasodjon.

Boglárkának is nagy élmény volt a magyarországi utazás, a barátnőjével való szórakozás.

– Voltam Szegeden – meséli Boglárka –, megnéztük a várost, vásároltunk. Itthon én is a központban korcsolyáztam. Délutánonként lesétáltunk a Tiszára. Esténként meg a barátnőjével társasjátékoztunk, komputereztünk.

Bettina nagy mesemondó hírében áll, de a szünetben nem olvasott, nem mondott mesét, inkább partikat szervezett.

– A barátnőjével megbeszéltük – halljuk Bettinától –, hogy mikor kinél lesz a parti. Mikor nálam volt, vásároltam csemegéket, szörpöt, s kezdődhetett a buli. Sokat játszottunk, szórakoztunk. Néha mi is lesétáltunk a Tiszaparra, vagy elmentünk korizni.

Csilla a sok szórakozás mellett elolvasta a házi olvasmányt is.

– Nagyon jó volt a parti Bettinánál. Sokat szórakoztunk, társasjátékoztunk meg komputereztünk is. A sok szórakozás mellett elolvastam A Pál utcai fiúkat is – fejezi be beszélgetésünket Csilla.

In style

Nem a ruha teszi az embert, a kinézetünk mégis sokszor elárulja, kik is vagyunk valójában, hogyan élünk, gondolkodunk, milyen az ízlésünk, vagy milyen zenét hallgatunk. A stílusunkat sokféle tényező befolyásolja, és idővel változhat is, ahogy mi magunk is változunk, alakulunk és változtatjuk a világról alkotott képünket is. Öltözékünkkel, frizuránkkal, a színekkel, mintákkal, az ékszerekkel és kiegészítőkkkel üzenetet közvetítünk a világnak magunkról, s egyúttal a valahova való tartozásunkat is megmutatjuk általa.

A stílusokról, ruhákról és kiegészítőkről a szabadkai Jovan Jovanović Zmaj iskola hetedikeseit, **Imamović Inest, Tóth Johannát, Bencun Miát, valamint Golyity Attilát és Pap Ivánt** faggattuk.

Johanna magát a dark stílusba sorolja, habár mint mondja, ez nem látszik meg az öltözködésén, mert már rég kitiltották volna az iskolából.

– A ruháim ennek ellenére extrémek, bakancsot és norvég mintás harisnyát meg pöttyös, Túró Rudis karkötőt és kis békás fülbevalót hordok. Nagyon elvagyok az olyan csecsebecsékkel, amikre külön rá kell akadni a zugárusoknál, tucatdolgokat egyáltalán nem vásárolok. Sokat segít az anyukám is, mert ő is hozzám hasonló volt fiatal korában, úgyhogy jól megért, és olyan dolgai vannak, amiket el szoktam kérni tőle, úgyhogy egy kicsit extrém retró vagyok. Néha cikiznek is miatta, hogy olyan ruhákba járok, ami harminc éve nem divat, de ez engem teljesen hidegen hagy, mert én így érzem jól magam. A stílusommal azt akarom kifejezni, hogy teljesen szabad vagyok, és senki nem mondhatja meg, mit csináljak. Úgy öltözködöm, ahogy szeretnék, és bár fontos a szülők támogatása, és szerencsére az én szüleim nem szólnak bele, milyen a stílusom, ha nem is tetszene nekik, én akkor is megtalálnám a módját, hogy úgy öltözködjek, ahogy nekem tetszik.

Iván szerint a személyisége, zenei ízlése valamennyire tükröződik az öltözködésén is.

– Nem szeretek kitűnni, de mondjuk szerek különféle láncokat és medálokat hordani

a nyakamban. Ez nálam egyfajta kabala. Szeretem a sportos ruhákat, habár nincs belőle sok a szekrényemben. Igazából úgy érzem, az öltözékemmel egyik konkrét kategóriába sem tartozom, inkább vagyok mindenből egy kicsi. A színek is valamennyire meghatározzák a stílust, mondjuk én nem szeretem a sötét színeket. A szüleim rám bízják, mit viselek. Általában én szoktam eldönteni, milyen cipőt, nadrágot vegyünk, habár meghallgatom az ő véleményüket is, de ha valami nekem nem tetszik, akkor nem is vesszük meg. Szeretem az egyedi és modernebb ruhákat, bár nem követem a divatot. A zenei ízlésem is valami ilyen, sem a nagyon régi, sem a legújabb dalokat, hanem valahol a kettő közöttieket szeretem hallgatni.

Ines szerint ő valahol a sportos és a plázacica kategóriák között helyezkedik el stílusban. Valami visszafogott, lányos és divatos ruhában érzi jól magát.

– Nem vagyok a kihívó öltözködés híve, de a nagyon konzervatív ruhadarabokat sem szeretem. Inkább az átlagos és modernebb ruhákat hordom, habár nem szeretem azt viselni, amit mindenki más. Például tavaly nagyon népszerű lett a matróz- és amerikai zászlós minta, mindenkinek olyan fürdőruhája volt, ezért én nem vettem, pedig tetszett. Úgyhogy követem a divatot, de nem minden áron. Szerintem mindig is ilyen voltam. A stílushoz hozzátartozik, hogy milyen a frizuránk, milyen színű a körmünk, vagy milyen ékszereket hordunk. Én például visszafogott fülbevalókat szoktam hordani, színes kis golyókat, de inkább a nyakláncokat szeretem. Általában egy egyszerű láncon egy kis kulcs vagy szív alakú medál lóg a nyakamban. Most hosszú a hajam, ami szerintem illik hozzám, és nem is tudom elképzelni, hogy valami extrém rövid hajam legyen.

Mia úgy néz ki, ahogy szeretne. Kiskora óta nagyjából ugyanaz a stílusa, mint most.

Se nem az a cucci rózsaszín, se nem punk vagy hasonló.

– Hogy aznap mit veszek fel, az általában attól függ, milyen a kedvem. Amikor fáradtabb vagyok, szabadidőruhában vagyok és összefogom a hajam, de általában követem a divatot, és úgy is öltözöm. Az én stílusom is kevert, szeretem a sportos dolgokat, de a virágos mintát is, vagy a kendőket, amiket kiegészítőként hordok. Nem szeretek úgy öltözni, mint mások, de igyekszem modern lenni. Szeretem a kis, aranyos, vidám fülbevalókat, viszont csak egyetlen nyakláncot hordok, amin rajta van a nevem. Vannak rajtam karkötők is, amiket már két éve hordok, a barátnőmtől kaptam. A szülőknél is van beleszólásuk az öltözködésemben, de mondjuk én anyukámhoz hasonlóan öltözöm, aki szintén szereti a sportosat, és sokszor hord színes sálát, úgyhogy nem nagyon vannak köztünk véleménykülönbségek a stílusommal kapcsolatban.

Attila szereti az élénkebb színű ruhákat, vagy ha a felsőjén van valamilyen minta vagy figura.

– A színek és minták azt tükrözik, hogy én egy vidám, pörgős ember vagyok, bár mondták már azt is, hogy az öltözködésem nem illik hozzám, de nekem ez tetszik, ez a stílusom, és kész. Emellett főleg farmerban járok, szabadidőruhát csak megfelelő alkalmakkor hordok. Általában a szüleim megpróbálják rám kényszeríteni a saját ízlésüket, de ha nekem nem tetszik, akkor nem vesszük meg. Engem nem zavar, ha máson ugyanazt látom, ami rajtam is van, ha nekem tetszik, akkor viselni fogom. Szerintem az öltözködési stílusunk több tényező hatására alakul ki. Például ott vannak a szülők, akik mutatnak egy mintát, vagy a saját elképzelésük szerint vásárolnak nekünk ruhákat, meg van valami velünk született ízlésvilág is, és a kettőből lesz egy harmadik. Például egyszer vettem nekem egy rikító színű, pettyes felsőt, undorító volt, de mégis valahogy idővel megszerettem a színeket, és ma már szívesen öltözöm az új divat szerinti színes, vidám ruhákba.

Sztojánovity Livia

Tundrákból érkezett vendégek

A Duna mentén vagy tavink jégmentes öbleiben gyakran láthatunk áttelelő jégmadarakat. A pazar színei miatt – méltán – repülő drágakőnek is nevezett madár a vízben álló karó hegyéről, kikötött csónakról vagy a víz fölé hajló ágról les apró halakból álló zsákmányára. A Duna mentén több alkalommal megfigyeltem azt is, hogy a folyó parti része fölé repülve hosszasan függögetett, azaz egy helyben lebegve leste a vizet maga alatt. Ha e madár zsákmányt pillant meg, fejfelé előre merül utána, majd a csőrében tartott kishalal kiszáratva újra felbukkan, és a leshelyére száll, hogy zsákmányát elfogyassza.

A behavazott mezőn az állatok jóval távolabbról szembetűnnek, mint az őszi időszakban. Messziről észrevesszük a szaladó nyulat vagy a kis csoportban álló őzeket. Az utóbbiak azokat a helyeket keresik fel, ahonnan a szél elhordta a havat, de azt is megfigyelhetjük, hogy lábaikkal kaparva igyekeznek táplálékot keresni a hó alatt. Különösen veszélyes számukra, ha a rövid enyhébb időszak után a hófelület kérgesre fagy. A véresre sebzett lábú állatok nyomai ugyanis odacsalogathatják a kóbor kutyákat, amelyek a mély hóban nehezebben futó gyengébb példányokat könnyen leránthatják.

Az erősebb bakok általában késő ősszel vetik le agancsukat, ám a fiatalabbak gyakran jóval később válnak meg fejdíszüktől. Néha még a tél derekán is láthatunk agancsos őzeket.

Késő ősszel a távoli tundrák felől menetrendszerűen megérkeznek a mi egerészölyvünkkel rokon gatyás ölyvek. Nevüket onnét kapták, hogy csüdjük egészen az ujjak tövéig tollas (gatyás), míg az üldögélő egerészölyv csupasz csüdje mindig jól látszik. Természetesen egyéb eltérések is vannak: a gatyás ölyv feje és begye általában világosabb, messziről néha egészen fehéres, az éppen felrepülő vagy leereszkedő madár farkának széles fekete

te végszalagja és a tövi rész fehérsége tűnik fel. A gatyás ölyv északi hazájában főként lemmingeket fog, míg a nálunk telelők elsősorban mezei pockokon élnek.

Gatyás ölyv

A tollas ragadozók zsákmányszerzését megnehezíti a vastag hótakaró. A mezei pockok a hó alatt készítik járataikat, amelyek az olvadás után jól láthatók a legelőkön és a lucernatarlókon. A hó alatt az ölyvek és a kékes rétihéják nem érhetik el őket, a róka azonban finom hallásával követi a pockot, és ki is kaparja a fehér takaró alól. A baglyoknak és az ölyveknek azzal segíthetünk, ha a legelőn álló magányos fa közelében törekes szalmát és néhány maroknyi napraforgót szórunk a hóra. Ez odavonzza a rágcshalókat, amelyek a fán ülő ragadozók könnyű zsákmányai lehetnek.

Jégmadár

Február második felében többnyire enyhül a tél szorítása, olvadni kezd a hó, mind több barna folt tarkítja a határt. A tanyák és a juhodályok környékén szerelmesen kiáltozik a kuvik, megkezdődik a görények násza, a legelőkön felbukkannak az első seregélycsapatok, amelyek gyakran a még itt időző fenyőrigókkal társulnak. Eleinte ugyancsak csapatokban keresgélnek a korán érkező kék galambok, megjelennek az első búbicek, és február második felében, a néphit szerint Zsuzsanna napján énekelni kezdenek a hazatért mezei pacsirták. Duzzadó rügycék ülnek az ágakon, a bodzán már apró leveleket is láthatunk, a fagyos föld lassan felenged, párolog, a mezők a tavaszra készülődnek.

A behavazott téli erdő csendes, csupán az ágak roppannak néha, esetleg a szajkó kiált recsegő hangján. A mátyás az erdő őre, vést jelző hangjára madarak, őzek és szarvasok egyaránt felfigyelnek.

Az egyik vastag törzsön csuszkapár keresgél. Hol felfelé, hol fejfelé mozognak a kérgen, közben folytonos „tved-tved” hangokkal tartják a kapcsolatot egymással. Az énekesmadarak általában csak a költési időszakra állnak párba, kapcsolatuk ezután megszakad. A csuszka a kivételekhez tartozik; a párok egész évben, sőt, akár életük végéig összetartanak.

Sch. E.

Őz a télben

Mezei pock

Az elektromos angolna az egyik legveszélyesebb hal a világon. Ez az ártalmatlannak látszó állat olyan hatalmas elektromos feszültséget hoz létre a szervezetében, hogy ha valaki megérinti, az akár halálos áramütést is szenvedhet. Az elektromos angolnának nincsenek éles fogai, mérges tüskéi, mint a veszélyes halaknak általában, ölési

A megrázó találkozás, avagy az elektromos angolna

módszere mégis legalább annyira biztos, mint azoké. Neve ellenére nem tartozik az angolna alakúak rendjébe, hanem a keshal közeli rokona. Az elektromos angolna (*Electrophorus electricus*) hossza elérheti a 3 métert, tömege meghaladhatja a 40 kg-ot, testének nagy részét pedig vastag, izmos farka alkotja. Hasi oldalán – akárcsak a keshalnak – a fejétől egészen a farka hegyéig hosszú, hullámos úszó húzódik végig, ez teszi lehetővé, hogy az elektromos angolna előre és hátra egyaránt tudjon úszni.

Az elektromos angolna általában barna színű, hasi oldala halványabb árnyalatú. Szeme kicsi és fölfelé néz, a szája viszont elég nagy. Dél-Amerika viszonylag kis oxigéntartalmú vizeiben él. Időnként a felszínre úszik, hogy levegőt vegyen. Tüdeje nincs, de

szájának belső felületét dús behálózású erekkel, s ezek olyasféléképpen veszik fel a levegőből az oxigént, mint a kopoltyúk a vízből. Az angolna a fejénél pozitív, a farkánál pedig negatív töltésű. Az elektromos szerv a hal testhosszához ötödrészt foglalja el, fő tömege a farkban található meg. Amikor a hal nem mozog, nem kelt elektromos feszültséget. Mozgás közben viszont másodpercenként 20–50 elektromos impulzust ad le, ezek könnyítik meg tájékozódását az Amazonas-medence zavaros, iszapos folyóvízeiben. A nagy feszültségű kisüléseket az angolna farkában lévő nagyobb telepek hozzák létre. Az állat az elektromos impulzusokat rövid, 5 másodperces kisülések sorozataként adja le. Ezek összegződnek, s így egy nagy testű hal több mint 500 voltos áramütésre is képes.

Oroszlánriadó egy kutya miatt

Oroszlán után kajtatott a rendőrség az Egyesült Államokban, a virginiai Norfolk városában, de a nagymacskának vélt állatról kiderült, hogy valójában kutya.

A rendőrség több rémült hangú telefonhívást kapott járőröktől, akik egybehangzóan azt mondták, hogy egy félelmetes nagymacska kódorog a virginiai város utcáin. A rendőrség mindezekelőtt a helyi állatkertnél érdeklődött, hogy megvan-e az összes oroszlánja és más nagymacskája. Miután a rögtönzött leltár nem mutatott hiányt, a hatóság emberei nekikezdték az urbánus oroszlánvadászatnak, amely azonban nem volt sem veszélyes, sem túl hosszadalmas, mert hamarosan kiderült, hogy csak oroszlánosra nyírt bundájú természetes kutyát néztek a telefonálók az állatok királyának. A kutya gazdája gyakran vicceli meg az embereket azzal, hogy a kutya egy labrador és egy oroszlán keveréke. Minden második el is hiszi. A férfi félig igazat mond: a Károly király nevű eb ereiben egyik ágon labrador ősök vére csörgedez, a másikon viszont nem oroszlánoké, hanem uszkároké.

Lefényképezték az egyik legritkább állatot

AFöld egyik legritkább állatát, a csíkos szumátrai üregi nyulat sikerült megörökítenie kameracsapdával egy amerikai kutatócsoportnak. A szumátrai üregi nyúl vagy szumátrai csíkosnyúl csupán Indonézia két félreeső nemzeti parkjában fordul elő. Először 1998-ban fényképezték le a Kerinci Seblat Nemzeti Parkban, és azóta csak néhányszor látták. Egy amerikai kutatócsoportnak most sikerült újra képet készíteni a ritka állatról egy kameracsapda segítségével. A kutatók különböző macskaféléket – például ködfoltos leopárdot – tanulmányoztak. E vizsgálatok közben, véletlenül örökítették meg a ritka nyulat a kameracsapdák.

Az állatot – élőhelyének pusztulása miatt – a kihalás fenyegeti. A nemzeti park élővilágát jelentős veszély fenyegeti a környező kávé- és olajpálma-ültetvények terjeszkedése és az útépitések miatt. Az utak nemcsak károsítják a környezetet, de lehetővé teszik, hogy az emberek – köztük az orvadászok – eljussanak a korábban szinte teljesen elérhetetlen helyekre.

A kutatók viszonylag nagy magasságban (1200 méter környékén) dolgoztak, ahol a szabadtal terep miatt még épségben maradt a sűrű esőerdő. Ezen az emberek által még kevésbé háborgatott tájon megmaradt a vadvilág ősi gazdagsága. A kutatók munkájukkal igyekeznek hozzájárulni ahhoz, hogy ez így is maradjon.

HOROG

A halak világának küszöbén

A tudomány igen sokat foglalkozott bizonyos halakkal. Olyanokkal, amelyek a horgászok figyelmét széles ívben elkerülték. A tudományt azért érdekelték, mert a hal mint élőlény, ezekkel kezdődik. A horgászok pedig azért nem foglalkoztak velük, mert horogra nem mennek, és a felénk használt halászszerzőkkel sem foghatóak. Az ingolákról van szó.

Nincs szándékunkban meredek rendszertani besorolásokkal foglalkozni, azok csak bonyolítanák a történetet. Csak annyit mondunk, hogy az ingolák körszájúak, tehát nincs álkapcsuk. Világszerte sok fajuk él, folyókban, tengerekben, tavakban is megtalálhatóak. Vidékünkön két fajuk fordul elő. De mire a tudomány elszámolt kettőig, nagyon sok idő telt el. Ezt a kettőig számolást úgy illik érteni, hogy a tudomány visszaszámolt. Mert a kezdetek kezdetétől igen sok név halmozódott fel.

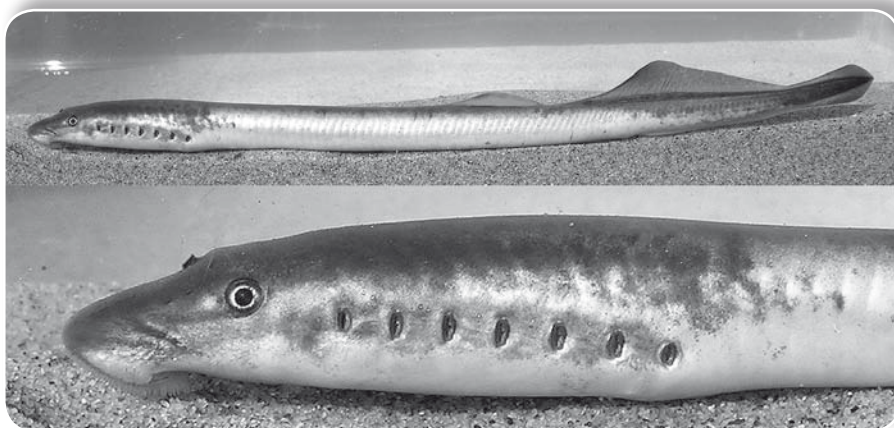
Ezt úgy kell érteni, hogy az apró különbségek és aprócska eltérések miatt a más-más jeleket viselő egyedeket különböző fajokként sorolták be. Csupán a dunai ingolát – ha jól számoltunk – tizenhét különböző tudományos névvel illették. A tiszai ingola esetében már egyszerűbb volt a képlet, bár még ma is előfordul, hogy bizonyos kiadványokban a dunai ingola tudományos nevével illetik, és fordítva. Mi azonban eltekintünk ezek közlésétől, elegendő, ha a magyarban használatos elfogadott neveket ismerjük.

Tehát ingolából tájainkon kettő van, a dunai ingola és a tiszai ingola.

A velük kapcsolatos bonyodalmakhoz hozzájárult, hogy nem úgy viselkednek, mint a többi hal. Ez alatt azt kell érteni, hogy fejlődésszakaszaik merőben mások, mint a többi halnál.

A dunai ingola lárvája. Az alsó képen a kinagyított fej látszik, szem sehol

A kifejlett dunai ingola. Az alsó képen a kinagyított fej látszik, szem a helyén, és jól kivehetőek a kopolytúnyílyások

A tiszai ingola szája

Kezdődik ez már a lárvakorban. Más halak esetében ez az életszakasz leginkább napokig tart, az ingoláknál évekig.

Miután a dunai ingola kikel az ikrából, lárvája az iszapba fúrja magát, ott szerves törmelékekkel táplálkozik, és csak négy év múlva alakul hallá. Ebben az életszakaszban nemcsak hogy vak, hanem nincs is szeme. Amikor viszont hallá alakul, többé nem táplálkozik. Átalakulása rendszerint összel történik, táplálékfelvétel nélkül telet át, tavasszal ívik, azután elpusztul.

Ebben nagyban különbözik a tiszai ingolától, amely az ingolák többségéhez hasonlóan elősködő. Miután hallá alakul, falatok szedegetése helyett körszájával – az ajaklemezeken levő sertefogak segítségével – más hal testére tapad, és annak vérével, valamint testnedveivel táplálkozik. Ennek során kisebb szövetdarabokat is kitéphet. Életformája miatt a múltban kártevőnek számított, mára azon-

ban állománya megcsappant, így kártételével nem foglalkoznak, hanem védetté nyilvánították. Ugyancsak védett a – mondjuk így – káros szenvedélyektől mentes dunai ingola is.

A mi ingoláink meglehetősen kis növé-sűek. A dunai ingola például alig nagyobb a ceruzánál, testhossza leginkább 18–21 centi. Mozgása azonban akár az olajozott villám.

A tiszai ingola valamennyivel nagyobbra nő, kifejlett példányai 22–26 centi hosszúak. Szaporodásbiológiája is más, egyedei két egymást követő évben is ívnek, és ezután pusztulnak el. A tiszai ingola (korábban erdélyi vagy kárpáti ingolának is nevezték) mint faj valójában a Tisza vízrendszerében alakult ki, és ma is csak itt fordul elő. Megjegyzendő, előfordulása a folyó itteni szakaszán kevésbé valószínű, többnyire a felső, gyors folyású szakaszokon, az ugyancsak gyorsvízű mellékfolyókban található meg.

Január 31.

Marcella, János, Lujza, Péter, Ludovika és Geminián napja.

Marcella: A latin Marcellus férfinév női párja. Jelentése: határerőd-határvidék védője.

Geminián: Latin eredetű név, a Geminius név rövidülése. Jelentése: iker.

1958. I. 31. (55 éve)

Az USA Föld körüli pályára bocsátotta első mesterséges holdját, az Explorer-1-et. Az USA ezzel lépett be az „űrorkszakba”. 1957. X. 4-én A Szovjetunió Föld körüli pályára bocsátotta a Szputnyik-1 első mesterséges holdat, amely 24 500 km/órás sebességével 95 perc alatt kerülte meg a Földet, XI. 3-án a Szputnyik-2 második mesterséges holdat, fedélzetén számos műszerrel és a Lajka nevű kutyával. A Szovjetunió űrhajózás területén szerzett előnye sokkot váltott ki az Amerikai Egyesült Államokban, erősen nyugtalanította az amerikai szakembereket és a közvéleményt, amelynek hatására egyre nagyobb intenzitással folyt az űrkutatást.

1981. I. 31. (32 éve)

Memphisben (Tennessee, USA) megszületett Justin Timberlake énekes, zenész, producer. Az egykori híres fiúcsapat, az 'NSync együttes tagja.

Február 1.

Ignác, Kincsó és Brigitta napja.

Ignác: Latin eredetű név, az Ignatius név rövidülése. Jelentése: tűz.

Kincsó: Jókai Mór névalkotása, A jövő század regénye című művében. Ott helynév, az elképzelt őshaza magyar formájú neve, amelynek a kínai változata Jókai szerint Kin-Tseu. Ennek a forrása a King Csou időskori kínai tartománynév. A játékos alkotású irodalmi helynévből a 20. században vált női név. Jelentése: számomra ő a kincs.

2003. II. 1. (10 éve)

Lezuhant a Columbia űrrepülőgép, a fedélzetén utazó mind a hét űrhajós életét veszítette. A vizsgálatok szerint a baleset a felszállás során megsérült külső borítás miatt történt a leszállás során. A fedélzetén Rick Husband, William McCool, Michael Anderson, David Brown, Kalpana Chawla, Laurel Clark és Ilan Ramon űrhajósok utaztak.

1827. II. 1. (186 éve)

Megszületett Alphonse de Rothschild francia bankár. Neki tulajdonítják ezt a (ma is időszerű) mondást: Az első milliómról ne kérdezzenek, az összes többire megvannak a számlák!

Február 2.

Karolina, Aida, Mária, Gergely, Johanna, Áron és Brúnó napja.

Aida: Verdi hasonló című operája főszereplőjének a neve.

Áron: Bibliai név, talán héber eredetű. Jelentése: ihletett, tisztánlátó, vagy: a bátorság hegye.

300. II. 2. (1713 éve)

Gyertyaszentelő Boldogasszony napja. Mária karácsony után 40 nappal a mőzesi törvényben előírt módon bemutatta a jeruzsálemi templomban a tisztulási áldozatot, s gyermekét fölajánlotta Istennek. A gyertyaszentelés és a gyertyás körmenet az ünnepi fények felvonulása. A gyertyák fénye Máriát is ünnepli, mert ő hozza a templomba a „népek megvilágosítására” szolgáló igazi Fényt.

1882. II. 2. (131 éve)

Dublinban, Írországban megszületett James Joyce (teljes nevén: James Augustine Aloysius Joyce) író, költő, író, kritikus. Fő műve az 1922-ben megjelent Ulysses (olv.: Ulix), amelyet sok irodalomtörténész a modern irodalom alapkövének tart.

Február 3.

Balázs és Oszkár napja.

Balázs: Latin-magyar eredetű név, jelentése királyi. Más magyarázat szerint az ismeretlen eredetű latin Blasio családnévből származik.

Oszkár: A régi germán Ansgar névből származó angol és skandináv névből ered. Elemeinek jelentése isten(ség), dárda. Északi germán eredetű jelentése jó dárda. Ír-kelta eredetű, jelentése: szarvast kedvelő.

1200. II. 3. (813 éve)

Balázsjárás, Balázs-napi szokás a balázsolás: a torokfájásokat parázsra vetett alma héjával megfűstölük, hogy ezzel a fájdalmat, betegséget okozó gonoszot elűzzék.

1468. II. 3. (545 éve)

Meghalt Johannes Gutenberg (eredeti nevén Glensfleisch) német nyomdász. A közhiedelemmel ellentétben nem ő találta föl a könyvnyomtatást, ő a fém-ből öntött, mozgatható és cserélhető betűkkel való nyomtatást találta föl. Kevesebb mint 50 példány maradt fenn az 1455 körül készült Gutenberg-bibliából.

Február 4.

Ráhel, Csenge, Jára, Jarmila, Johanna, Andrea, Janka, Róbert, Veronika, András, Gabriella és Gilbert napja.

Ráhel: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: bárány, anyajuh.

Csenge: Ismeretlen eredetű régi magyar személynév. Talán a cseng szóból származik, az -e kicsinyítő képzős alakja.

2000. II. 4. (13 éve)

A rák világnapja: 2000 februárjában Párizsban tartották az első rákellenes világkongresszust, melynek résztvevői február 4-én történelmi dokumentumot írtak alá, amely világméretű összefogásra szólít fel a halálos kór ellen. Ennek emlékére a kongresszus február 4-ét a rák világnapjává nyilvánította.

1911. II. 4. (102 éve)

Békésen megszületett Püski Sándor könyvkiadó, a magyar nemzeti könyvkiadás doyenje. 1944-ben a német, 1945 után a szovjet megszállással szembeszegülő szellemi ellenállás vezéregyénisége volt. A kiadót 1950-ben államosították, 1970-ben feleségével az Egyesült Államokba emigrált. 1975-ben hozták létre a Püski Kiadót, ebben az akkori Magyarországon politikai okokból közlési lehetőségekhez nem jutó szerzők munkáit adták közre. A Püski házaspár 1988-ben tért vissza Budapestre és megalapította, majd működtette a Püski könyvesházat és a kiadót. Budapesten halt meg 2009. augusztus 2-án.

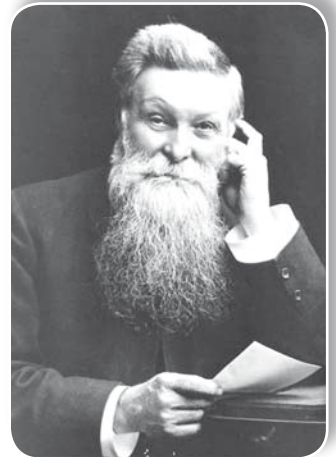
Február 5.

Ágota, Ingrid, Kolos és Albin napja.

Ágota: Az Ágata régebbi magyar formája, mely a görög eredetű Agatha névből származik. Jelentése: a jó.

Ingrid: Északi germán eredetű összetett név. Az első elem Ingwio germán istenség nevére, a második elem jelentése: lovas, lovaglás, vagy: szép.

1840. II. 5. (173 éve)

Megszületett John Boyd Dunlop skót állatorvos, a légtömlesztő gumibroncs feltalálója. Egy nap boldogan nézte, ahogy a tízéves Jonny fia belfasti házuk kertjében triciklizik, ám öröme hamar kisebb lett, mert észrevette, hogy a kerekek mély nyomot szántanak a gyepebe, s ez adta az ötletet, melynek eredményeként a ma is használt „pneumatic”-ok, azaz fölpumpált autógumik megszülettek. Tudni kell, hogy a gumi 1865-től terjedt el a járművek kerekein, de tömör változatban, amelyet 1839-ben Charles Goodyear találmánya a vulkanizálás tett lehetővé.

1860. II. 5. (153 éve)

Gyomán (ma: Gyomaendrőd) megszületett Kner Izidor nyomdász, könyvkiadó, a művészi könyvtervezés és könyvnyomtatás úttörője, a magyar nyomdászat, könyvkötészet kiemelkedő személyisége és kiadó.

Február 6.

Dóra, Dorottya, Tódor, Títusz, Dorina, Réka, Gara és Amand napja.

Dóra: A Dóra a Dorottya névnek az önálló becézője. Görög eredetű név. Jelentése: Isten ajándéka. A magyar név a latin Dorothea változattól származik.

Gara: Török eredetű név. Jelentése: héja, fekete.

1948. II. 6. (65 éve)

Sikeresen repült az első rádió irányítású repülőgép. Ma már minden repülőmódellező megengedheti magának, hogy kicsiny gépét rádiónyomtatással távvezérelje, miközben a hadseregek is fejlesztettek: a korai rádióvezérlésű masinák mai utódai a műholdak közvetítésével távvezérelt és a világ másik végén garázdáló „drónok”.

1891. II. 6. (122 éve)

A Dalton fivérek elkövtették első vonatrablásukat, Santa Fe-nál a Guthrie-Wichita Expresszt rabolták ki.

A hellenisztikus kultúra

Nagy Sándor a görögök előtt kinyitotta a Kelet kapuját. Valamikor a görögök kivándorlóként mentek Perzsiába, hogy ott megélhetést keressenek maguknak. Most mint az uralkodó nép fiai mehettek oda. Aki csak tehette, élt az alkalommal. Az apró görög városállamok elnéptelenedtek, a keleti városokban viszont rengeteg görög élt, akik főleg iparral és kereskedelemmel foglalkoztak, vagy katonák, illetve hivatalnokok voltak. Ezen a hatalmas területen, amelyen Hérodotosz szerint 46 féle nép élt, nem adtak semmit a származásra, csak a vagyon és a műveltség volt a fontos. Minden művelt ember görögül beszélt, és hellénnek tartotta magát, tekintet nélkül arra, hol született. Tehát az elkövetkező három évszázadban a görög és a keleti műveltség egységes hellenisztikus műveltséggé egyesült, a görög és a keleti kultúra ötvözte lett. A hellenisztikus korban kedvező feltételek alakultak ki a művészet, a tudomány és általában a művelődés fejlődésében. Ezért ez a kor az irodalom, a művészet és a tudományok virágzásának kora.

Az építészetre jellemző, hogy ebben a korban nagyméretű, fényűző magán- és középületek építését szorgalmazták. A hellenisztikus uralkodók mérhégtelenül nagy vagyonnal rendelkeztek, hatalmukat a pompás, díszes templomóriásokkal és más építményekkel akarták megörökíteni. A kis-ázsiai Pergamon városában hatalmas méretű Zeusz-oltár látható.

Nagy Sándor hadjáratai alatt legalább 20 új várost alapított, ezek közül a legismertebb volt a Nílus deltájában Alexandria, Egyiptom fővárosa, a hellenisztikus kultúra központja. Lakóinak száma meghaladta a 300 000 főt. Ide igyekeztek a hajók a világ minden részéből, de a karavánok is Ázsiából és Afrikából. Az alexandriai kikötő bejárata előtt egy világítótornyot építettek fel, amelyet már az ókorban a világ hét csodája közé soroltak. Phárosz szigetén épült egy 140 méter magas világítótorny, hogy a hajók éjjel is behajózhassanak az alexandriai kikötőbe.

A hellenisztikus szobrászat hátat fordít a derűs fegyelmezettség és a mértéktartás szabályainak. Erőteljesebb teret kap a mozgás,

hangsúlyozottabb a szenvedés, a fájdalom, a félelem és a nyugtalanság. A korra jellemző nyugtalanság, amelyet a kézmozdulat, az arc kifejezés, az izmok feszülése fejez ki, legjobban az i. e. 1. században készült Laokoón-szoborcsoporton figyelhető meg. Laokoón a monda szerint trójai pap volt, aki meg akarta akadályozni Trója bukását. Az istenek azonban már eldöntötték Trója sorsát, ezért az akaratukat megghiúsítani készülő Laokoónt és két fiát két hatalmas kígyóval megfojtatták. Csodálatos Nikének, a győzelem istennőjének a szobra.

A hellenizmus idején új festészeti eljárás alakult ki, a mozaikfestészet. A mozaikkép apró, színes kövecskék, üveg- vagy tégladarabok tervszerű kirakásával készült.

Az irodalom terén ebben a korban az emberek különösen kedvelték a komédiát. Nevetni, szórakozni akartak, megfelelkezni a mindennapok gondjairól, a létbizonytalanságról. Az újkomédiának Menandrosz volt a legnagyobb mestere. A költők műveikben az uralkodót dicsőítették. Új költői műfaj is jelentkezett, az idill. Ezek a költemények a földművesek és pásztorok egyszerű, nyugodt életét dicsőítették.

A tudomány a hellenizmus korában különösen Alexandriában fejlődött. Alexandriában volt a kor legnagyobb kutatóközpontja és az ókor legmagasabb iskolája – a mai egyetem őse – a Muszeion. Itt volt az akkori világ legnagyobb könyvtára, a Bibliothéka, ahol 50 000 papirusztekercsen írt könyvet őriztek. A Muszeionban dolgoztak a kor legkiválóbb tudósai, írói és művészei: kutatásokat végeztek és előadásokat tartottak. Alexandriában virágzott az orvostudomány, de fejlődött a többi tudomány is: a csillagászat, a fizika, a mértan (geometria), a számtan (matematika), az állattan (zoológia) és a növénytan (botanika). Kiemelkedő tudósok: A csillagászatban a szamoszi Arisztárkhosz már azt is tanította, hogy a Föld forog és kering a Nap körül. Eukleidész Elemek című műve összefoglalta a görög számtan és mértan eddigi eredményeit. Arkhimédész fölfedezte a folyadékokban érvényesülő felhajtóerőt, a fajsúly törvényét!

Erátoszthenész, a geográfus és asztronómus (csillagász). Ezek a tudósok kutatásaik révén olyan eredményekre jutottak, hogy az általuk művelt tudományok alaptételei ma is az ő felfedezéseiken nyugszanak. Míg a természettudományok központja Egyiptomban Alexandria, addig a filozófia székhelye a hellenisztikus korban is Athén maradt.

E kor filozófiája azzal foglalkozott, hogyan lehet az ember boldog. Epikurosz szerint a zavarmentes lelkiállapot biztosítja az ember számára a boldogságot. Minthogy ezt a nyugalmat szerinte elsősorban az istenektől és a haláltól való félelem zavarhatja meg, ezeket a félelmeket akarta eloszlatni. Demokritosz atomelméletét felelevenítve azt tanította, hogy a lélek is anyagi természetű és halandó: semmi ok tehát a túlvilágtól való félelemre. Tagadta, hogy az isteni erők beleavatkoznának a természetbe és az emberi életbe.

A sztoikus filozófia alapítója, Zénón Athénban, egy híres oszlopcarnokban (görögül: sztoa, innen kapta ez az irányzat a nevét) tanított és hirdette, hogy a legfőbb boldogság a szenvedélymentesség, tehát az ember ne legyen rabja semmiféle szenvedélynek, és meghalni is tudjon, ha kell!

Alexandria volt a legnagyobb hellenisztikus város, a királyi udvar székhelye, a kézművesség, a kereskedelem és kultúra központja. Alexandria utcáin tarka tömeg hullámozott, mindenféle nyelven folyt a beszéd. Gyakran fordultak meg a városban a külföldi követségek, néha távoli országokból, Itáliából vagy a Fekete-tenger északi partvidékéről. A várost a kiváló építész, Deinokratész szabályos terv szerint építette. Hosszú, egyenes utcái egyáltalán nem hasonlítottak a régi görög városok utcáira. Alexandriát ott kerületre tagolódt. A királyi negyedben emelkedett a Ptolemaioszok palotája, a színház, a Muszeion, a könyvtár és Nagy Sándor (Alexandrosz) síremléke. Alexandria volt a hellenizmus korának legjelentősebb kulturális központja. Itt éltek és alkottak az akkori kor legkiválóbb tudósai, költői, művészei és építészei.

Összeállította: Uri Ferenc történész

Arisztárkhosz heliocentrikus elmélete

Pharos

Dugófák erdejében

Valami ilyesféle címet adtam annak idején Portugáliában tett utazásomról szóló írásomnak, pont ez az érzés töltött ugyanis el, amikor hosszú utunk egy része során egy éppen frissiben „learatott” paratölgyerdőn keresztül haladtunk át. No de lássuk, miből is lesz a dugó!

Nincs ember, aki ne ismerné a parafát; ha máshonnan nem, a borospalackok, orvosságos és egyéb szűk nyakú üvegek dugóiról. És aki ismeri a parafa dugót, tudja azt is, milyen kitűnő szigetelőanyag; egyaránt védi az üveg tartalmát nedvességtől, melegtől, tisztátalanságoktól és a külső levegőtől. Az ember talán nem is tudna ilyen kitűnő egyetemes szigetelőanyagot gyártani, mint amelyet a természet alkotott a parafából.

Azt hihetné valaki, hogy ez az érdekes természeti anyag csak valahonnan a forró égöv színes világából származhat, hiszen megszoktuk már, hogy a legtöbb ilyesféle nyersterményünk a trópusok ajándéka. Hanem a parafa kivétel. Ez a becses „trópusi” növény itt terem, mondhatnók, közvetlen közelünkben, az öreg Európában...

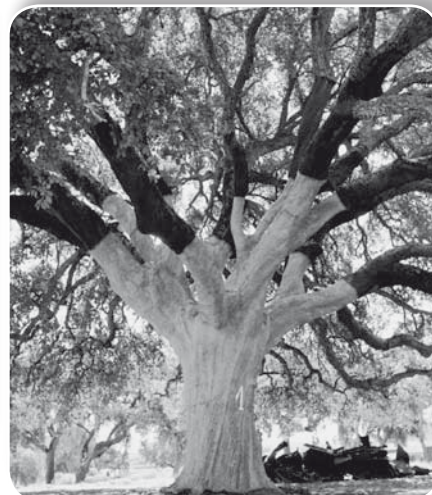
A világ parafatermelésének vagy 70 százaléka az Ibériai-félsziget két országából, Spanyolországból és Portugáliából került ki. A legtöbbet Portugália termeli: évente átlag 125 000 tonnát; a második helyen Spanyolország áll, évi 60 000 tonnával. Ilyenformán az Ibériai-félsziget ma már úgyszólván az egész világ egyedárusítója ennek a fontos iparcikknek. Igaz, hogy termelik a Földközi-tenger partvidékén másutt is, például Dél-Franciaországban, Korzikán, Olaszországban, Dalmáciában, Észak-Afrika egyes helyein, sőt újabban Amerikában is, de mindezek alárendelt jelentőségűek a parafa valódi hazája, az Ibériai-félsziget mellett.

Európának ezen a délnyugati darabján a parafa, vagy nevezzük most már tudományosan: paratölgynek, igazi kenyértermő növény. Sok ezer embernek nyújt megélhetést, akik részben mint kéreghántolók, részben pedig mint parafaipari munkások találnak kiadós elfoglaltságot. Sőt, akadnak Portugáliában egész országgrészek, ahol a nép szinte kizárólag a paratölgyerdők hozadékából él...

Ezek a vidékek végeláthatatlan területeket borítanak a paratölgyerdők. Minthogy egyetlen paratölgyepedény is értéken valósgos kincseshánya, Portugália egész paratölgyállománya felbecsülhetetlen nemzeti vagyon. Egy portugál közgazdász mondta egy ízben valahol: a portugál paratölgyerdők olyan értékesek, mintha minden egyes fájuk színarany-

A kéreg lehántása

Egy jókora – frissen lehántott – paratölgyfa

ból lenne öntve – és nem túlzott vele semmit! Meg is becsülik őket, de a kéreghántókat is, akiknek az a feladata, hogy időről időre lefejtsek a fa testéről a parakérget. Alapos szakismeretet, lelkiismeretességet, munkabírást követel ez a hivatás, mert a parafahántó élete nem kevésbé kényelmetlen és viszontagságos, mint a nagy erdőségek favágóié.

Csaknem minden idejét odakinn tölti az erdőben; ott pereg le egész élete remeteszerű magányban, és egymagában kell állnia az időjárás, a szabad természet minden megpróbáltatását. Legfeljebb szűk, kényelmetlen alvóhelyet eszközölhet össze magának parafakéregből. Igaz, hogy jó védelmet talál benne éjszakára, hiszen a parafa pompásan oltalmazza nedvességtől, szélről, hidegtől egyaránt. Ez az élet az igazi próbaköve a becsületességnek, mert a parafahántoló vissza is élhetne a kezére bízott értékes nyersanyaggal. De szerencsére ritka közöttük az efféle ingatag jellem. Legtöbbjük szegény, de becsületos ember, és híven őrzi, gondolja a munkakörébe tartozó erdőállományt. Persze azért az ellenőrzés is eléggé szigorú...

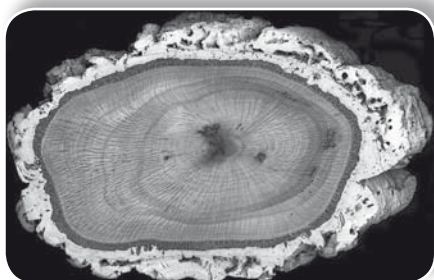
A paratölgy nem forró égövi növény ugyan, de mégis kedveli a száraz, enyhe éghajlatot. Ezért is terem főként a Földközi-tenger délnyugati partvidékén. Örökzöld fa, akár a mi fenyőnk; termetre azonban eléggé jelentéktelen, és első pillantásra mi sem árulja el rajta nagy értékét. Legfeljebb, ha 15-16 méterre nő meg; törzsének kerülete embermagasságban ritkán közelít meg az öt métert. Vagy kétszáz eszten-deig él. Lehántott vastag kérge a parafa.

Persze csak akkor becses igazán a fa, ha kíméllettel és szakértelemmel hántják le róla a kérget. A parafafejtés, mint minden a világon, csak úgy sikerül, ha értenek hozzá. Először is, nem szabad a fát túl fiatal korában fosztani meg a kérgétől, mert akkor tönkremegy. Ezért húszéves kora előtt nemigen nyúlunk hozzá. Azután vigyázni kell, hogy lehetőleg a legmelegebb nyári hónapokban „hámozzák” meg, nehogy a meleg védőburkolatától megrabolt növény megfázzék.

A fa egyébiránt is nagyon kényes, és érzékenyen megsínyli a hántást. Ezért a kéregfejtése nagy körültekintést igényel. Ha durván végzik, megsérülnek a belső, érzékeny szövetrétegek: a fa megbetegszik és elpusztul. Már pedig ez nagy kár, mert egy-egy fáról aztán sok éven át lehet parafát „aratni”.

Így jut tehát az ember a parafához, mint nyersanyaghoz. A legismertebb termék, ami aztán ebből a nyersanyagból készül a parafa dugó, abból is a drágábbik az, amelyet a teknőszerű parafa masszív részéből vágnak ki, az olcsóbb pedig az, amelyet a megörölt hulladék (ám véletlenül sem szeméttbe való) maradék parafából sajtolnak némi ragasztó hozzáadásával. A többiből pedig szigetelő-, illetve csomagolóanyagokat gyártanak, így e drága – és teljesen természetes – anyagnak valójában egy darabkája semvész kárba...

(LG)

A paratölgy keresztmetszete

A teknőszerű nyers parafa kupacba rakva

Újrahasznosításra begyűjtött parafa dugók

RÜGYFAKADÁS

Jövő, a talány

Miután befejeztem a nyolcadik osztályt, szeretnék bejutni a közgazdasági iskolába, és ott befejezni a négy évet.

A középiskola után még tovább is akarok tanulni Magyarországon, idegenvezetőnek. Ha ez nem sikerülne, akkor matematikatanárnak megyek. De ha mégis sikerül befejeztem az idegenvezető szakot, akkor azzal esélyem lenne eljutni más országokba, és több nevezetes épületet megnézni. Nagyon szeretném látni New Yorkban a Szabadság-szobrot, Párizsban az Eiffel-tornyot, Washingtonban a Fehér Házat. Miután a tanulmányaimat befejeztem, Amerikában szeretnék tovább élni, egy szép kertes házban, ami nincs messze a tengertől. Mivel szeretek rajzolni, így mindennap rajzolnék, festenék néhány órát egy nyugodt helyen, ahol nem zavar senki. Ezek mind nagy álmok, de én minden tölem telhetőt megteszek, hogy valóra váljanak. Mindezek mellett a legnagyobb és legmegvalósíthatóbb vágyam az, hogy megtanuljak majd zongorázni, és felnőtt koromban fellépésekre járhatnék.

Nagyon szeretném, ha minden, amit leírtam, megvalósulna.

Homolya Kinga, 8. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

Ilyen leszek húsz év múlva

Eljött a várva várt utolsó általános iskolai év is, a 8. osztály. Most már, mint a legtöbb diák, én is többször eltöprengem azon, hogy milyen jövőt szeretnék.

Nekem tiszta és határozott képem van a jövőbeli életemről. A minap is arról álmodoztam, hogyan fogok élni majd húsz év múlva. Elképzeltem mindent.

Harmincöt éves vagyok. Zentán élek, Szerbiában. Igen, itt maradtam az én szülővárosomban, melyet annyira szeretek. A családommal a régi házban vagyunk, ahol a gyerekkoromat töltöttem a szüleimmel. Csak most éppen mi az emeleten lakunk, anyukámék meg a földszinten. Nagyon nagy segítség ők nekem és a férjemnek. A három gyerek mellett – két fiú és egy lány – annyi a tennivaló, a házimunka, hogy alig érem utol magam. Édesanyám segít a mosásban és a főzésben.

A napjaink nagyon zsúfoltak. Reggel fölkelek, reggelit készítek a gyerekeknek és a férjemnek. Reggeli után már indulni kell a munkába, óvodába, iskolába. A férjem viszi a lányunkat iskolába, én pedig a két fiút az óvodába. Utána rohanok dolgozni. A helyi újságnak dolgozom. Ezzel egy régi álmom vált valóra. Igaz, nem keresek milliókat, de ha hozzáteszük a férjem fizetését, szépen meg tudunk élni. Délután hazaérek, és fölvaltva játszunk a gyerekekkel, hol én, hol a férjem. Vacsora után meseolvasás, ami az én dolgom, de örömmel teszem. Majd én is lefekszem aludni.

Az életemet a családomnak szentelem. Ők az elsők, csak aztán jön a munka és a többi.

Így képzelem el a jövőmet, magamat. Ha ilyen életem lesz, akkor én leszek a legboldogabb. És remélem, ez az álom teljesülni is fog!

Nagy Abonyi Lúcia, 8. osztály, Emléiskola, Zenta

„Horror”

Vérfagyasztó videó sokkalja immár három hónapja a YouTube nézőit. Az egész világot bejáró videót sok országban betiltották, mivel a gyerekek már félnek kilépni otthonukból. Egyik olvasónk megrendítő levelében részletesen leírja, milyen érzés volt először megnézni a videót.

„Nagyon ijesztő volt. A múlt szörnyűségeit mutatta be. Rengeteg ártatlan gyermeket láttam, akik a rendszer miatt nap mint nap iskolába mentek, tanultak, és otthon házi feladatot csináltak. Nagy szerencse, hogy ez a brutális rendszer megbukott, és a gyerekek manapság már nincsenek ilyen kilátástalan helyzetben.”

Az utcán randalírozó fiatalokat kérdeztük az esetről.

„Igen, tényleg nagyon durva. Csak azok nézzék meg, akik bírják az ilyen horrort.”

A fiatalok állítása szerint ez a videó vérfagyasztóbb még az eddigi legdurvább horrorfilmnél, az „Együtt az iskolákért” címűnél is.

Nagy Enikő, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A zokni

Mikor reggel végigsimít arcomon a napsugár, belezúg a fülembe az ébresztőóra utálatos csörgése. Miután kitágítottam a pupillámat, ráesik tekintetem a társamra, aki ma végig fog kísérni győzelmeimben és kudarcaimban. Ő a zokni. A barátom, aki sosem hagy el, és munkatársaival naponta kicserélik egymást, hogy egy jól lubickoljanak a mosógépnek elnevezett fűrdőben.

Egy pillanatra farkasszemet nézünk egymással. Ő a bozontos fejemben gyönyörködik, én pedig azt kutatom, vigyorog-e rajta lyukacska. Ha nem, akkor mint egy szerelmespár egybekelnek a lábaimmal. Bármennyire is szoros köztünk a kapcsolat, szolgálomnak kell tekintenem. Nem szabad el-érzékenyülnöm. Kegyetlen uralkodójaként kell benne végigszaladnom a koszos padló tengerében. Nem szól, nem beszél, de túri a fájdalmakat.

Mikor elindulok az iskolába, a lábamra húzott páncélcsonakjában túri lépéseimet. Néha átkacsingat a párára, de ez végtelen, mert sosem találkoznak. Miközben a barátaimmal épp az udvaron kergetjük egymást, hirtelen azt érzem, hogy a hüvelykujjam körme karcolja a cipőm elejét. Vészes pillanat! „Most mit kezdjek veled? Levesselek, vagy tágítsalak hazáig? Baddarság! Nem bírlak levetni itt mindenki előtt! Inkább tágítalak. Ha fáj, nem az én bajom. Minek szakadtál el?!”

Hazaérek. Levetem a csonakjaimat, és tanácstalanul ránézek a szolgálóimra: „No, most mi legyen? Adjalak a stoppolófára, vagy bocsássalak el a szolgálatodból, és bízzalak rá a kegyetlen világ áramlatára, gazdátlanul?! Eh, mit kell ezzel törődni! Kiestél a szolgálatodból és kész!”

A következő reggel már nincs ott mellettem. Nem látjuk egymást, és nem is találkozunk. Még csak most döböntem rá, hogy egy rész hullott ki belőlem, és egy társ veszett el mellőlem.

Péter Álmos, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Édesapám

Apumat Sipos Endrének hívják, és 35 éves. Ő is ide az én iskolámba járt diákkorában. Nem végezte el a középiskolát, ezért ma földműveléssel, gyümölcsészettel foglalkozik. A szülei is itt élnek, Kupuszinán.

Apu mindig korán kel, kávé után etet, kipucolja az istállót, a jószágoknak kukoricát morzsol, darál. Ha ezt befejezte, elmegy a határára dolgozni. Almaszüreteléskor a ládákat pakolja, szedi az almát. Ilyenkor mindig sok a dolga, korán kel fel, és későn megy aludni. Ősszel búzát vet, kukoricát szed. Ha mindent betakarít és elvégez, télen megszántja a földeket. Januárban kezdi a gyümölcsfák metszését, amit egyedül végez. Ha megnöveked, szeretnék rá hasonlítani, mert jó apa, ritkán szid meg. Csak akkor, ha nagyon rászólgáltam.

Sipos Tamás, 5. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Tóth Kornélia
magyarittabéi
tanuló rajza

Kávéházban Kosztolányival

Egy szeles őszi csütörtökön a városban sétálva megpillantottam Kosztolányit, ahogy éppen bemegy a kávéháza.

Gyorsan odaszaladtam az ablakhoz, és bekukucsáltam rajta. Úgy döntöttem, hogy bemegyek. Leültem Kosztolányi mellé a székre, így szóltam:

- Jó napot!
- Jó napot! – felelt.
- Nagyon szeretem olvasni a verseit, mindig ihletet merítek belőlük.
- Valóban? – kérdezte.
- Igen, szabad időmben én is írok.
- És miről szeretsz írni?
- Legjobban a lovokról, a természetről, és olyan helyekről, amelyeket ismerek.
- Szomorú vagy vidám verseket írsz?
- Inkább vidámakat – válaszoltam.
- Helyes! Egy gyereknek vidám verseket kell írnia!
- Nagyra értékelném, ha elolvasná őket – szóltam félénken.
- Szívesen! Itt vannak nálad?
- Most sajnos nincsenek. Esetleg, ha jövő csütörtökön is találkozhatnánk...

- Rendben! – kiáltott fel.
- Akkor csütörtökön ugyanitt, ugyanekkor.
Alig vártam, hogy eljőjön az a perc, mikor újra találkozom vele. Amikor odaértem, ő már várt rám.

- Jó napot! – köszönt.
  - Jó napot!
  - Elhoztad a verseidet?
  - Igen, természetesen!
  - Hát akkor lássunk hozzá! – lelkesedett.
- Fél órával később újból megszólalt:

- Gyönyörűek!
- Köszönöm szépen!
- Rengeteg jó tanácsot adott. Mindet megfogadtam.
- Találkozhatnánk itt minden csütörtökön négy óraker, hogy továbbra is elolvashassam a verseidet? – tette fel a kérdést.
- Persze!

Ezután minden csütörtökön találkoztunk négykor a városi kávézóban. Mindig új és új tanácsokkal látott el. Én pedig egyre jobb költő lettem.

Turuc Réka, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Farkas Rebeka
csantavéri
tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Hó, hó, hó!

Hétfőn megbeszéltem Jázminnal és Kittivel, hogy egész nap együtt leszünk a réten. A legmelegebb kabátunkat vettük fel, és anyukáink tanácsára: kesztyűt, sálát és sapkát is húztunk. Autóval mentünk ki az erdőbe, és amikor megláttuk, hogy mekkora hó van a tisztáson, egymás szavába vágva soroltuk az ötleteket:

- Építsünk egy hatalmas hóembert! – kiabált Kitti.
  - Inkább bunkert, és akkor hógolyózhathunk – javasoltam.
  - Vagy formáljunk állatokat a hóból! – ajánlotta Jázmin.
- Végül is megállapodtunk, hogy mindet sorba megcsináljuk. A sziporkázóan vakító hótakaró beborított mindent.

Amikor befejeztük a hóembert, lefeküdtünk, és gyönyörködve néztük, hogyan táncolnak a hópihéek a szélben, azután pedig az orrunkra landolnak. Olyan volt ez, mintha a felhőkön feküdnének, és közben a nap sugarai megcsiklandoznák az arcunkat. Megbeszéltük, hogy felmegyünk a dombra, egy hólabdát formálunk, és legurítjuk, mint lavinát. Ez sokáig tartott, de végül is sikerrel jártunk, mert a csodálatos labda sebesen gurult lefelé. Hangosan landolt, mikor a „hegy” lábához ért, és sajnos romba döntötte a gyönyörű, és oly élethű hóembert. Amikor leértünk, bánatosan sóhajtottunk fel a hőemberkénk sorsán. Pár perc múlva már el is felejtettük őt, mert hangos síkogatások közepette hógolyóztunk a térdig érő hóban. Teljesen kimelegedtünk a játékban, és minden erőnket beleadtuk, hogy jól érezzük magunkat. Utoljára búcsút vettünk a hóállatkáinktól, a romba dőlt kisemberkénktől, a lavinánktól, és sajnálkozva indultunk haza. Az erdőben még láttunk egy-két vacogó vaddisznót a sűrű, megterhelt ágakkal teli bokrokban, de azután már siettünk, mert kezdett sötétedni.

Kiegészítettünk egy közmondást:

- Munka és szórakozás után édes a pihenés! – mondtuk egyszerre.

Amikor haz értünk, nagy örömmel meséltük el a családuknak csodálatos kalandjainkat, és azután hullafáradtan ágyba dőltünk.

Mielőtt elaludtam volna, még egyszer eszembe jutott a barátnőimmel épített hőemberünk vidám tekintete.

Sótanyi Zsófia, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

A könyvtárban

A könyvtár szót hallván gondolataim elkezdenek vágtnáni a képzelet végtelen mezején.

Sok időt töltök itt. Óriási élmény beülni ide akár csak fél órácskára is. Már lassan minden fejlődő városnak van könyvtára, hát az én szülővárosomnak, Adának is. Nevét Szarvas Gábor, a nyelvész után kapta. Három kis szobából áll. Az elsőben két kávézóasztalkát bíborvörös karosszékek vesznek körül. Két könyveszekrényen magyar és szerb nyelvű könyvek sorakoznak. Egy íróasztal áll a szoba közepén. Itt foglal helyet az ügyeletes könyvtáros néni. A gyermekeknek ingyenes fénymásolási lehetőséget is ő biztosít.

Velem már sokszor előfordult, hogy belemerültem az olvasásba, s megtetszett egy fejezet. Ilyenkor fénymásoltam, és kiragasztom az ablakomra, hogy mindig lássam a csodálatos sorokat. A második szobában egy nagy asztal áll, amelyet párnázott székek vesznek körül. Ez a kijelölt hely az olvasásra. Ebben a szobában lehet számítógépet is használni. Minden megkezdett óra ötven dinárba kerül. Itt hat könyvespolc található, melyen német, angol, szerb fordítások és persze magyar nyelvű olvasmányok vannak ábécésorrendbe rendezve. Így könnyen megtalálható a keresett műalkotás. Heti- és napi újságok közül is válogathatnak az olvasók. A plafonról egy gyönyörű csillár lóg le. Ha süt a nap, díszes fenséges látványt nyújtanak. A terem falai hófehér és sárga színben ölelnek körül bennünket. Sajnos a 21. században az emberek többsége már nem a könyvekben, hanem a számítógépek világában leli örömet. A harmadik szoba egy kicsi, de annál barátságosabb hely. A könyvespolcok számát pontosan nem tudom, de hét biztosan van. Szépirodalmi, sci-fi, romantikus regények és sikerkönyvek garmadája vár az emberre, ha betér a könyvtárba. A könyvek száma meghaladja a 45 000-et. Ha valakinek olvasni lenne kedve, itt megtalálja a keresett írást. Néhány polcról dohos illat árad, ez a könyvtár és a könyvek éveinek számáról árulkodik. Bizonyára a könyvek illatát (vagy némely esetben szagát) is lehetne csoportosítani: friss nyomdai illat, az eltelt tíz év komolyabb illata, a poros könyvek illata stb.

Azért szeretem az adai Szarvas Gábor Könyvtárat, mert itt mindig megtalálom a hangulatomnak megfelelő olvasmányt. A helyiségek nyugalmat, az ott dolgozók pedig kedvességet sugároznak.

Bartus Valentina, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Egy kihalófélben lévő szakma

Sötét van, amikor otthonról elindulok az utcában. Pár házzal odébb megállok Marci bácsinál. Sötétség van nála, a kutyája ugat, de nem jön ki senki. Na, jól kifogtam, éppen nincs itthon. Már vissza akartam fordulni, amikor papucsoszogást hallottam. A járásáról mindjárt megismertem, hogy Marci bá az. A boltból jött.

– Jó estét! – köszöntem.
– Jó estét, fiam. Mi járatban?
– Ráér egy kicsit?
– Attól függ, mire! – mondta mosolyogva.
– Hallottam, hogy maga ért a kosárfonáshoz.
– Jaj, édes fiam, nem fonok én már kosarat. Megöregedtem, hatvanhárom éves vagyok, nem hajlanak már úgy az ujjaim, mint régen.
– Nem is azért jöttem, hogy kosarat fonjon, hanem, hogy egy kicsit meséljen nekem erről a mesterségről.
– Hát akkor gyere beljebb, ne a kapuban beszéljünk.
Bevezetett Marci bá a konyhájába, ahol jó meleg volt. Ödön, a megtermett tarka macska is beszélt, és már hízolgőn dörgölözött is a lábához.

– Marci bácsi, elmesélné nekem, hogyan tanulta meg a kosárfonást?
– Gyerekkoromban sokat voltunk a testvéreimmel a nagytatánál, különösen télen, amikor már nem volt munka a földeken. Se rádió, se tévé, nem volt, ráértünk, és figyeltük, ahogy a nagyapánk fonta a kosarat. Közben mindig magyarázta, mit csinál éppen. A kosarat nyolc szál vesszővel kezdte. Ebből pókot csinált, ez volt a kosár feneké. Ezután félbevágott vesszőkből kúpot kötött, és a bordavesszők között fonta a vékony vesszőket, egyiket a másikba csúsztatva. Amikor befejezte, szétengedte a kúpot, és elszegte a tetejét. Végül fület csinált neki. Négyen voltunk testvérek, de csak én vittem tovább ezt a mesterséget. Apám is gyerekkorában tanulta meg, de ő nem gyakorolta, esetleg néha besegített.

– Honnan szereztek az alapanyagot a fonáshoz?
– A bánáti erdőszetben termelték a vesszőt. Az egyéves fűzfavessző volt a legalkalmasabb. Ezek telepített fák voltak. Minden évben levélhullás után levágták őket. Ezután négy felé válogatták, és az udvaron kúpokba állították. Téliidőig száradtak, mert a nyers vesszőből laza a fonás. Nagytata nagyon ügyes volt, mert nemcsak szalmahordó kosarat, hanem karkosarat, díszkosarat, pucolt vesszőből ruháskosarat, kenyereskosarat is készített. Még a nyakas pálinkás üveget is körbe tudat fenni.

– Maga is készített ilyesmit?
– Hát, fiam, én csak hobbiból üztem ezt a mesterséget. Abban az időben a paraszti munkához szükség volt a kosárra, és én főként csak ilyet készítettem a családnak, a szomszédoknak. Téli esteken a család valamelyik tagja fölolvast, közben készültek sorban a kosarak. A gyerekeimnek is megmutattam, hogyan kell csinálni, ki is próbálták, de ők nem tanulták meg. Én is már húsz éve fontam utoljára kosarat. Talán pár évvel ezelőtt az unokahúgomnak készítettem egy díszkosarat, az volt az utolsó munkám. Söprüket még kötök a vesszőből, de másra már nincs erőm. Jó volt hallgatni a szomszéd bácsi emlékeit, látszott, hogy szívesen mesél róluk, de elszállt az idő, megköszöntem, és hazaindultam. Hazafelé azon gondolkodtam, milyen jó lenne, ha én is tudnék kosarat fenni. Azzal a kosárral, amit én csinálnék, biztosan gyorsabban menne a kukoricahordás.

Bagány Balázs, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A bagoly

A baglyok napközben alszanak,
éjjel pedig vadásznak.

Kedvenc eledelük az egér,
vadászásból sosincs elég.

Védett faj, és nagyon aranyos.
A nagy szemeiről híres, bölcs és okos.

Fákon ülve mozdulatlan,
éjjel röpül a kalandra.

Így éldegélnek nálunk évről évre,
vendégeink minden télen.

Juzskán Petra, 5. osztály, Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Kedves Pajtások!

Bartus Valentina sok időt tölt könyvek társaságában, mert szeret olvasni. Nem csoda, hogy az adai könyvtár bemutató írásával szinte becsalogat a könyvek világába. Szókincsének gazdagságával varázsolja elének a látványt, s a hangulatot, mely ebből sugárzik. Valentinával együtt még a könyvek illatát is érezzük. Azt is elárulja ebben az írásában, hogyan tanítják őt az írók fogalmazni.

A Rügyfakadásnak küldött írásokból kitűnik, hogy Bartus Valentina receptjét nagyon sokan alkalmazták, s az írók sugallatára olyan ötletek pattannak ki egyesek agyából, amilyeneket **A zokni** című fogalmazásban (**Péter Álmos**, Magyarkanizsa), a **Horror** című álhírben (**Nagy Enikő**, Csantavér), a **Kávéházban Kosztolányival** című képzeletbeli interjúban (**Turuc Réka**, Topolya) olvashattok a mai Rügyfakadás oldalain.

Van itt még néhány írás a pályaválasztás előtt állóknak, és a **fehér** fogalmára írt asszociációs gyakorlat harmadik darabja is számít a figyelmetekre.

A héten a **zentagunaras** **ötödikesek**, **hatodikosok**, **hetedikesek** és **nyolcadikosok** örvendeztetek meg jó fogalmazásokkal, versekkel. Ezt a következőknek köszönöm:

Fekecs Erzsébet, Hajcsunk Edina, Homolya Kinga, Juhász Gabriella, Major Evelin (4 írás), Major Fanni, Mándity Blanka, Nagy Kinga (2 írás), Tari Orsolya és Vásárhelyi Zoltán.

A magyarországi kirándulásról írt riportot (Nagy Kinga) a Mizujsnak továbbítottam.

Abban a reményben, hogy a téli szüneted élményei is írásba kíváncsoznak, várom az eredményt.

Tomán Mária

Fehér

Zord, fagyos időben roskadozik a fa ága,
hisz lehullott már az égnek nagy, fehér dunnája.
Szállingóznak a hópelyhek, hideg van már régen,
de nincs mit tenni, ez a természet rendje télen.

Az eleven gyermekek imádják a havat,
de jólesik a konyhában néhány meleg falat.
Ezt a csodát a felnőttek kevésbé szeretik,
mert ilyenkor a hólapátot szinte le sem tehetik.

Itt van a karácsony, meghitt és békés,
süss szeretetsütit, ez az első lépés.
Legszebb az ünnep, ha hó ragyog kint
és egy-egy hóember az ablakon beint.

A gyönyörű téli táj sok kalandot tár elének,
hogy a fagyos időszak legyen színes és élénk.
Elvárásol mindenkit ez a jégvirágos mámor,
csak vigyázz, nehogy eltaláljon egy hógolyózápor!

Szalaji Natália, 8. osztály,
Miroslav Antić iskola, Palics

Scarlett Johansson

Scarlett Johansson A suttogó című filmmel futott be, amikor még tinédzser volt. Később is inkább drámákban szerepelt, de kipróbálta magát nagy hollywoodi filmekben is. Legutóbb a Vasember 2-ben, Az igazi kalandban és a Bosszúállókban láthattuk. A rendezők szívesen dolgoznak vele, annak ellenére is, hogy határozott fellépése lévén gyakran összeszólalkozik velük. Képzelt interjúnk Scarlett Johanssonnal készült.

– Mit mesélnél el a gyermekkorodról?

– Apám dániai építész, anyám pedig lengyel származású producer. Nagy családban nőttem fel, van egy fiú ikertestvérem is – de én vagyok az idősebb, kerek három perccel –, valamint további három testóm.

– Mikor kezdted színészkedni?

– Nyolcévesen már egy tévésorozatban játszhattam, majd egy színházi előadásban Ethan Hawke oldalán. Ezek után megtalált az első filmszerep is.

– Hogyan élted meg ezt az időszakot?

– Egyik részről jól indult minden, már ami a pályámat illeti, viszont a szüleim elváltak, és emiatt közöttük ingáztam. Igyekeztem ezt jól feldolgozni, és a pályámra meg a tanulásra összpontosítani.

– Mi hozta meg számodra az áttörést?

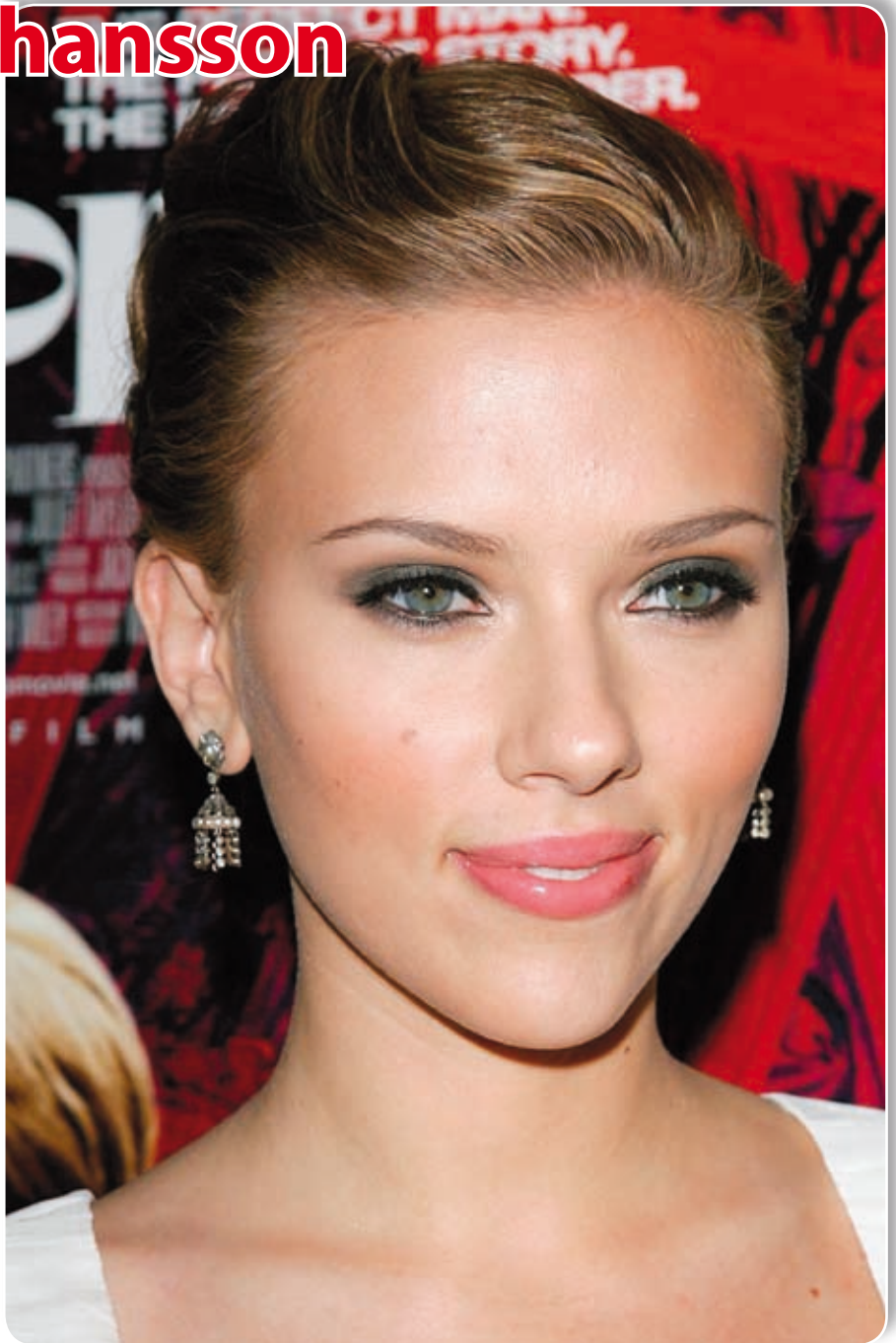
– Tizenöt évesen a Manny and Loban szerepelttem. Ez azért számított jó húzásnak, mert itt felfigyelt rám Robert Redford, és A suttogó című filmjében játszhattam egy sérült kamaszlányt. Után sorra érkeztek a szerepajánlatok, de nem ugrottam fejest a mélybe. Életkoromnál fogva főleg a Sikoly meg az Amerikai pite jellegű filmekhez kerestek meg, én pedig nem szerettem volna, ha beskatulyáznak, és ezentúl csak horrorokban meg vígjátékokban játszhatok. Egyébként is fontos volt számomra a tanulás, ezért az iskolára figyeltem, és vártam az igényesebb filmszerepeket.

– Bejöttek a számításaid?

– Amikor érdekelt valamelyik film, elvállaltam a szerepet, de sajnos nem ment minden simán. Az egyetem, amelyiket választottam, nem vett fel, mivel túl sűrűnek találták a filmes programomat. Ez letört, de utána azt gondoltam, ha ez a sorsom, hát legyen, akkor a színészkedésre összpontosítok. Sofia Coppola első filmjét készítette, az Elveszett jelentést, és ehhez felkeresett. A film végül nagy siker lett, három Golden Globe-díjat nyert, több Oscar-díjra jelölték, Sofia pedig meg is kapta az aranyosztályt a legjobb forgatókönyvért.

– Kikkel forgattál még?

– Sok rendezővel, például Woody Allennel, akivel nagyon jól kijövünk, hiszen mindketten New York-iak vagyunk. Szeretek vele dolgozni.

– Azt mesélik rólad, ismert vagy arról is, hogy beszólsz a rendezőknek?

– Valójában csak nem hagyom szó nélkül, ha valami nagyon nem stimmel. Amikor az Elveszett jelentést forgattuk, egy átlátszó bugyit kellett felvennem, az értelmetlen meztelenkedést pedig nem szeretem a filmekben. Mondtam is Sofiának, hogy szóba sem jöhet. Erre ő felvette a bugyit, és megmutatta, hogy annyira azért nem megbotránkoztató. Máskor Michael Bay rendezővel forgattam A sziget című sci-fit, amelyben Ewan McGregor a partnerem. Itt volt egy jelenet, amely szerint melltartóban ébredek. Úgy éreztem, fel kell világosítanom a rendezőt, hogy a nők nem alszanak melltartóban. Összeszólalkoztunk emi-

att, de a melltartó végül maradt, mert Bay azt akarta, hogy gyerekek is nézzék meg a filmet. Bay egyébként is egy olyan típus, akivel nem érdemes veszekedni.

– Mi érdekel a színészkedésen kívül?

– Az éneklés. Első albumomat Anywhere I Lay My Head címmel 2008-ban jelentettem meg, és Tom Waits-dalokat énekeltem rajta. Ez az én választásom volt, mert odáig vagyok Tom Waits dalaiért. Az album nem kapott túl jó kritikákat, de ez még inkább arra ösztönzött, hogy gyakoroljam az éneklést. Utána Pete Yoronnal készítettük el a Break Up című albumot, és ez már sikeresebb lett. Sosem kell feladni.

L. M.

Bolyhos, könnyű felhők úsztak az égen óriási tömegben, s mikor elérték a látóhatár peremét, mintha megálltak volna, összetorlódtak, mint a jégtáblák a megduzzadt folyón, feltornyosodtak, és csak aki nagyon figyelte, az látta, hogy nem nyugodtak meg ott se, a látóhatár peremén, hanem szüntelenül változtatták formájukat; ugyanaz a tömb egyszer elefántra hasonlított, aztán teknősbékára, aztán meg óriási hattyúra, de ezek a változások egy láthatatlan művész láthatatlan kézmozdulataira történtek, csaknem észrevétlenül.

Óriási tömegben úsztak a felhők dél felé, a napot csodálatos módon mégis alig takarták el a fejük fölött. Alig egy-két pillanatra érezték olykor, mintha hűvös takarót húztak volna föléjük, aztán megint a kora tavaszi nap áradó melege takarta be őket. A levegőnek nyers és friss fűszaga volt, pedig szemmel még alig volt látható, hogy sarjad az új fű. Béla hanyatt feküdt a vasúti töltés kavicsos oldalában, táskáját nem a feje, hanem a dereka alá helyezte. Csilla felhúzott térdekkal ült mellette, mindenféle könyvekkel és füzetekkel kitömött diáktáskáján. Nem tudtak betelni az egyszerű és mindennapi csodával, a többnyire megnevezhetetlen formájú felhőképződmények láttán.

– Mi az, amibe beleütköznek a felhők arra lent, ami nem engedi őket tovább? – kérdezte Csilla áhítatosan, de valami nyugtalan rezgéssel a hangjában.

– A messzeség – mondta Béla töprengő, hosszú csend után. – A messzeség az.

– Mintha kikötöttek volna egy nagy kikötőben – mondta a kislány.

– Pedig nem kötöttek ki, a felhők sohase kötnek ki, azok mindig úsznak, mint a nagy halak az óceánban – mondta Béla komoly, merengő hangon.

– Azok is kikötnek, védett öblökben, a cápák, olvastam, hogy kikötnek.

– Lehet, hogy egyes cápák kikötnek, de az igazi nagy halak sohasem kötnek ki.

– Te milyen szeretnél lenni? – kérdezte Csilla hirtelen kíváncsisággal.

Béla föltekintett a kislány arcába. Úgy feküdt, hogy éppen csak a szemét kellett egy kicsit jobbra mozdítani, és belelátott a kislány arcába. Csilla most előreszegezett tekintettel ült, kerek kis állát látta csak, fél arcát és sötét szempilláit. Nézett föl rá, és várta, mikor fordítja felé a tekintetét, szemének két fekete bogarát, ha már kíváncsi a válaszára. De Csilla, mintha megmakacsolta volna magát, majdnem dacosan az ég peremén összetorlóódó felhőhegyeket nézte, állandóan egy irányba, mintha megbűvölték volna. Azért se nézett Bélára.

Béla lehunyta, összeszorította szemét.

Németh István

Felhőnézők

– No, te milyen szeretnél lenni? – kérdezte újra Csilla; hangjában már nemcsak a kíváncsiság volt, hanem elfogódottság is, valamiféle félelem is.

– Meggondolom még, van idő, míg egészen felnövök – mondta Béla olyan hangon, hogy maga is meglepődött: hangjában az édesapja száraz, kissé rekedtes, érett hangját vélte felismerni, életében most először.

Önkéntelenül megköszönte a torkát.

Csilla nevetett:

– Érdekes, én már most tudom, milyen szeretnék lenni!

– Milyen? – kapta föl a fejét Béla. Fel is ült hirtelen, maga se vette észre nyugtalanságát, ahogy Csilla arcába meredt.

Csilla nevetett:

– Van idő megmondani, míg egészen felnövök.

Béla elkapta Csilla csuklóját, megcsavarta.

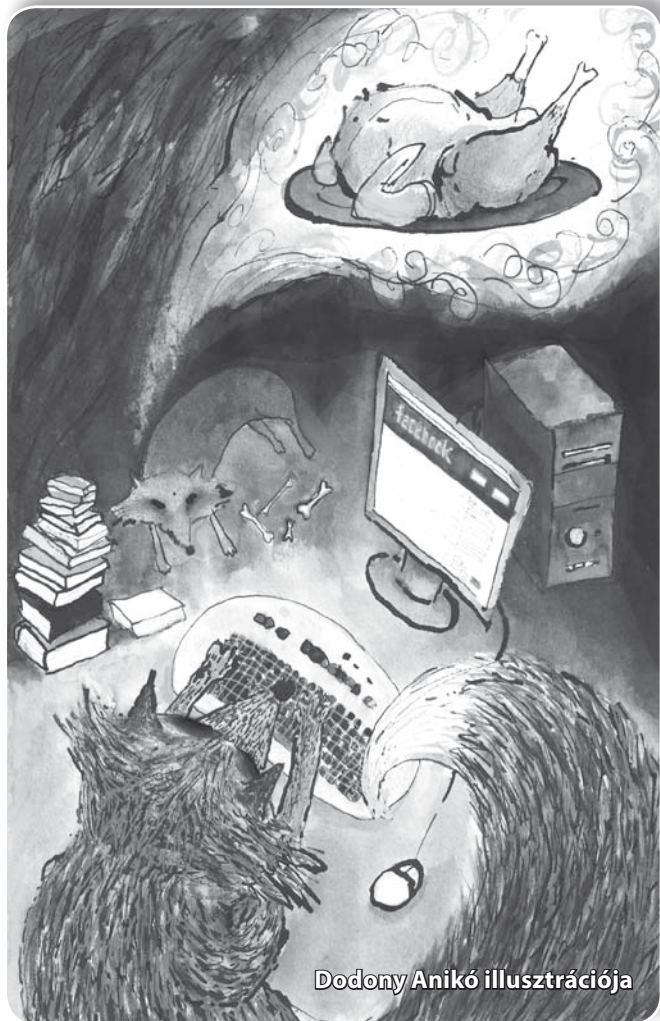
– Megmondod? – harapta be vékony ajkait, s vadul meredt a kislányra.

– Mit? – nézett rá nagy szemmel Csilla, s aztán egyetlen rándítással kiszabadította csuklóját Béla markából.

– A titkot! – sziszegte Béla.

Csilla ámulva nézett egy darabig a fiú párázsló szemébe, aztán hirtelen megfordult, leszaladt a töltésen, s mikor leért, visszafordult, táskáját a szeme elé tartotta, mert szemben állt a szikrázó nappal, s ahogy a táskáját a szeme elé tartotta, látta, hogy fönt a vasúti töltésen, éppen Béla fölött, egy gyorsan futó felhő árnyéka halad át.

De itt lent sütött a nap. Mégis, mintha egy pillanatra ő is érezte volna az átsuhanó felhőárnyék hűvös takaróját. De csak egy pillanatra, mert aztán kapta magát, s futásnak eredt, könnyű futásnak, egy keskeny, keményre taposott ösvényen, ami ezüstösen csillogott a napfényben, mint valami hegyi patak. Béla kiabált utána, de Csilla nem hallotta meg.

Dodony Anikó illusztrációja

A hét tengeren és a három hegyen is túl, ahol a kacsacsőrű emlős él, de még azon is túl, egy odúban éldegélt két róka. Az egyik volt a huncut róka, a másik pedig a ravasz róka. Nagyon híres rókák voltak. Minden vadász rettegett a nevük hallatán. Ugyanis annyira okosak voltak, hogy mindig túljártak az ostoba emberek eszén. Sorra járták a falucskákat, és az összes tyúkólat megdézsmálták. Elöl ment a huncut róka, hátul a ravasz róka. Azért jártak így, mert a huncut róka farkát ellötte egy ügyes kezű vadász az egyik éjszakai hadjáratukon a tyúkólat ellen. Ravasz rókának pedig nagy, lompos farka volt, amivel elsöpörte maguk után a nyomokat. Ezért nem talált rájuk soha senki. Egy éjszaka azonban agy furcsaságra lettek figyelmesek az egyik udvarban. Amint közel értek a kapuhoz, kigyulladt egy égő. Kis idő múlva kialudt. Ők újra tettek egy lépést, a lámpa megint kigyulladt. Nem értették a dolgot, hiszen senki sem járkált az udvarban. Huncut róka ezután gondolkodóba esett. Azt mondta a társának, hogy álljon az ablak alá, ő majd felugrik a hátára, és megnézi, mi folyik odabent. Hátha megértik a furcsa lámpa titkát e módon. Így is lett. Volt is mit látni. Mari néni egy szerkezet előtt üldögélt, görnyedten, öregesen és gombokat nyomogatott. Huncut róka közelebb hajolt és ezt olvasta: Facebook, bejelentkezés. Majd megjelent a kezdőlap, és Mari néni máris vígan csetelt a szomszédasszonyával, Juli nénivel. Megírták egymásnak, hogy mi mindent csináltak az nap, hogy ment a munka a tyúkól körül, és Mari néni beszámolt az új szenzoros lámpájáról is, meg az új biztonsági rendszerről, amit a tyúkok védelmére szereltetett be. Még azt is elárulta, hogy a Pista bácsi, az ő kedves férjura születésnapja a jelszó. De mire a jelszó utolsó számát pötyögte volna le Juli néninek, addigra a ravasz róka lába annyira elgémberedett, hogy összecsukszott a huncut róka súlya alatt. Na most mi tévők legyennek?! Életükben először korgó gyomorral hajtották álomra a fejü-

Irsai Rita

A huncut és a ravasz róka

ket, de erősen gondolkodtak a megoldáson. Másnap már hajnalban keltek, és elmentek a bagolyhoz, ugyanis ő volt az erdőlakók között a legjártasabb a tudományokban. A tudós bagoly elmagyarázta hőseinknek, hogy személyi számítógépről és szenzoros lámpáról van szó. Meg természetesen a legismertebb közösségi oldalról, a Facebookról. A rókák könyvekkel felpakolva tértek vissza az odúba, és még az nap mindent elolvastak a 21. század emberi találmányairól és azok működéséről. Vettek is egy számítógépet, harminc incses, LCD képernyővel, húszgigas procival és a legtöbb ram memóriával, ami csak kapható volt az üzletben. Bevezették a vezeték nélküli internetet az odúba, és már kezdődött is a terv végrehajtása. Vörös Roli néven regisztrálták magukat a Facebookon, majd bejelölték Mari nénit ismerősnek. Ráírtak a cseten, hogy ők távoli rokonok. Nagyon jó barátság alakult ki köztük. Mari néni egy idő után mindent elmesélt az ő új rokonának. Mindig csak úgy hívta, hogy Rokony. Egy nap ez a bizonyos Rokony elmesélte Mari néninek, hogy nagy vihar támadt és mindenét elvitte. Beomlott a háza, alig menekült meg, nincs pénze még élelemre sem. Mari néni mondta neki, hogy sajnos nincs annyi pénze, hogy segítsen rajta, de szívesen küld neki kétszer egy héten tyúkot, hogy legalább meleg húslevest főzhessen. A rókák nagyon megörültek, amikor látták, hogy a terv sikerrel járt. Mari néni minden héten megküldte a tyúkokat, amiket a rókák el is fogyasztottak. Talán még mai napig is küldi, nem tudom, ugyanis én nem vagyok regisztrálva a Facebookon. De ha véletlenül megtalálnátok Mari nénit a világhálón figyelmeztessétek, hogy ne küldje tovább a tyúkokat a húslevesbe, mert a ravasz meg a huncut róka csúnyán becsapta.

Kedves Olvasó Tanulók!

Január 18-án tartották meg Zentán a magyar kultúra napja központi vajdasági ünnepségét, amelyen kiosztásra kerültek a Szép Magyar Könyv pályázat elismerései is. A könyvésztileg szépek minősített könyvek között díjazták – a gyermek- és ifjúsági könyvek kategóriájában – a Jó Pajtás és a Magyar Szó 2012-es évi mesepályázatának antológiáját, a **Hihetetlen mesék könyvét**, illetve **Németh István Felhőnézők** című novelláskötetét. Az előbbi kötetet Dodony Anikó illusztrálta, míg Németh István gyermeknovelláinak képi világát Léphaft Pál hozta elénk illusztrációival. A mai Gyöngyhalászban e könyveket ünnepeljük úgy, hogy egy-egy szöveget közlünk belőlük: Irsai Rita **A huncut és a ravasz róka** című meséjét, valamint a Felhőnézők című novellát Németh István könyvéből.

Jó olvasást!

Bence Erika

Nem tudni, hogyan zajlik majd az idei Eurovízió, de az biztos, hogy a nagy gazdasági válság rányomja a bélyegét. Állítólag több ország is jelezte, hogy anyagi okok miatt nem küld versenyzőt, így valószínűleg az idén nem képviselteti magát Bosznia és Hercegovina, Szlovákia, Törökország és Portugália, sőt Görögország, Ciprus és Lengyelország sem. Ugyanakkor azt is hallani, hogy a krízissel dacolva az idén is ott lesz Montenegró, Szlovénia, Horvátország, Szerbia és Magyarország. Szerbia a Beosongon dönti el, hogy ki lesz a befutó. A válogatón részt vesz többek között **Mirna Radulović** fiatal szabadkai énekesnő is, aki nemrég nyerte meg a Prvi glas Srbije tehetségkutatót. Mirna tehát a döntőbe jutott két versenytársával, **Nevenával** és **Saraval** együtt lép majd színpadra a márciusban megrendezésre kerülő Beosongon. A 2013-as eurovíziós dalfesztivál egyébként Malmöben lesz, és a tervek szerint az idén is két elődöntő szerveznek, az első május 14-én, a másodikat pedig május 16-án tartják meg. A döntőre pedig május 18-án kerül sor.

Magyarországon is zajlanak az előkészületek

Az MTVA időközben bemutatta azt a harminc produkciót, amelyik versenybe száll a 2013-as Svédországban megrendezésre kerülő eurovíziós dalversenyen való indulásért. Tavaly nagy sikerrel futott A Dal című megmérettetés a közszolgálati csatornán, így az idén is izgalmas show-műsor keretében kerül kiválasztásra a győztes, aki majd Magyarországot képviseli a fesztiválon. Az M1-en február 2-ától egy hónapon keresztül élő show-műsorokban mutatkozik be és mérettetik meg a 30 dal.

Tavaly a *Compact Disco a Sound of Our Hearts* című dallal 24. lett a bakui versenyen. A Dal zsűrijében lesz változás a tavalyihoz képest: az idén **Rúza Magdi**, **Rakonczi Viktor** zeneszerző, **Walkó Csaba**, az eurovíziós dalfesztiválon tavaly Magyarországot képviselő Compact Disco énekes, **Rákay Philip**, az M1-M2 intendánsa és **Csiszár Jenő** alkotja az ítésgárdát. Továb-

Az Eurovízióra készülve

Nevena, Mirna és Sara

bi változás, hogy ezúttal három műsorvezető informálja a nézőket és kalauzolja a versenyzőket, ők **Gundel Takács Gábor**, **Novodomszky Éva** és **Buda Márton** lesznek.

Akik pedig versenybe szállnak:
Plastikhead feat. Gáspár Laci – *A szeretet él*
Puskás Peti – *Amíg a tűz ég*
The (heated) Tomorrow – *Anyáddal*
Rácz Gergő – *Csak állj mellém*
Völgyesi Gabi – *Csak te légy*
Palcsó Tamás – *Ezt látnod kell*
Szirtes Edina Mókus – *Ha virág lennék*
Szabó Ádám – *Hadd legyen más!*
Vastag Tamás – *Holnaptól*
Baricz Gergő – *Húz*
Mrs. Columbo – *Játszd újra*
Egy Másik Zenekar – *Katátón dal*
Bye Alex – *Kedvesem*
Éliás Gyula – *Mindhalálig várni rád*
Kállay Saunders András – *My baby*
Keresztes Ildikó – *Nem akarok többé játszani*

Mohamed Fatima – *Nem baj*
Background – *Neonzöld*
Fehér Zoltán – *Nincs baj*
Gyurcsik Tibor – *Örök harc*
Rami – *Puzzle*
Flash Travel – *Soha ne add fel az álmaidat*
Agárdi Szilvi és Pál Dénes – *Szíveddel láss*
Burai Krisztián – *Született szívörtő*
United – *Tegnap még más voltál*
Brasch Bence – *Túl egyszerű*
Bogi – *Tükörkép*
Radics Gigi – *Úgy fáj*
Janicsák Veca – *Új generáció*
Polyák Lilla – *Valami más*

Három és fél Geszti-szöveg

Az idei Dalnak máris van egy eszmei nyertese, hiszen **Geszti Péter** összes benevezett dalát beválogatták a legjobb harmincba, így három és fél Geszti-szöveg verseng majd a február 2-án induló eurovíziós dalfesztivál előválogató show-jában. Geszti Péternek egyébként sűrű programok közepette fejeződött be a tavalyi év, de az X-Faktor hajrájában és a *Gringo Sztár*-koncertek között arra is szorított időt, hogy baráti felkérésre szövegeket írjon három előadónak.

– Pontosabban három és fél szövegem indul a versenyen, hiszen egy negyedik dal rapbetéjének megírására is felkértek – mondja Geszti, aki Éliás Gyulának, Fehér Zolinak és Rácz Gergőnek írt teljes dalszövegeket.

– Gyula barátommal egy megtörtént, mindent elsőprő szerelem történetét írtuk meg egy dalban. Fehér Zolinál az volt a cél, hogy egy sikeres „első dal” lendíthessen a pályáján: reméljük ez most sikerül. Rácz Gergővel nem most kezdtük a munkát, új dalunk, a *Csak állj mellém!* az összetartásról és az odafigyelésről szól – mondta.

Geszti Péter

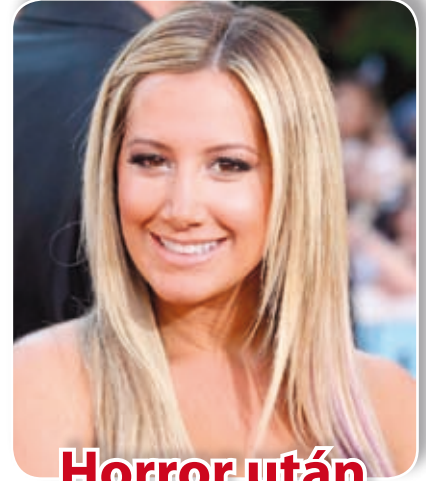
Rúza Magdi

Összeállította: L. M.

Kicsi után jön a nagy

Minden bizonnyal mozgalmas évek nézünk elébe a rockzenei színtéren, már ami az albummegjelenéseket illeti. Többek között a Paramore és a 30 Seconds To Mars is bejelentette már, hogy új nagylemezzel kedveskedik rajongóinak, de a kevésbé zúzó műfajok kedvelői sem maradnak hoppon. Legalábbis erre enged következtetni, Amerika egyik legfelkapottabb indie zenekarának, a The Strokes bejelentése, miszerint All The Time címmel hamarosan megjelenik következő kislemezük, azt követően pedig már csak pillanatok kérdése, hogy a boltok polcaira kerüljön legújabb albumuk is. A lemez körül egyébként egyelőre nagy homály kering, hiszen még a címét sem hozták nyilvánosságra.

Horror után katasztrófa

Egyre gyakrabban tűnik fel Ashley Tisdale. Az ex-Disney sztárt a Horrorra Akadva 5 után újabb filmben láthatjuk majd: a Left Behind című vallásos témát feszegető apokaliptikus történetben, a partnere Nicolas Cage lesz. A filmben a színész lányát alakítja, aki Amerikát járja körbe egy különleges tragédia után, amely során emberek milliói tűntek el nyomtalanul a Föld színéről. A lány életben maradt családtagjait próbálja felkutatni. A film forgatási munkálatai várhatóan az idén, az év közepén kezdődnek el.

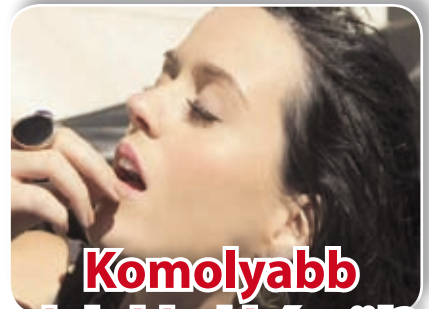
Bevadulnak a lányok

Sokan várják a Spring Breakers filmet, amelynek már az előzetesből is látszik, hogy a négy színésznő – Vanessa Hudgens, Selena Gomez, Rachel Korine és Ashley Benson – levetkőzi gyermeki bájait, és dögös, vad fiatalokká változnak, akik haragban állnak az egész világgal. A filmben a lányok illegális utakra tévednek, amint egy kis pénzzel és egyéb kalandokkal dobják fel a szürke hétköznapjaikat. Közben kiegészülnek James Francóval, aki korántsem

tiszta üzletek lebonyolításából él, a lányok pedig teljesen elveszítik a kontrollt. A film rendezője Harmony Korine, aki eddig főleg csak rövidfilmeket készített, de társ-forgatókönyvírói feladatokat látott el például Larry Clark Kölykök című alkotásban, amely ehhez a filmhez

hasonlóan a fiatalság egyre inkább romló erkölcsi értékeit és életmódjukat vette górcső alá. A rendező egyébként férje az egyik főszereplőnek, Rachel Korinenak, és már van egy közös gyermekük is. A Spring Breakers várhatóan tavasszal érkezik a mozikba.

Komolyabb dalokkal készül?

Több mint két éve annak, hogy megjelent Katy Perry legutóbbi albuma, a Teenage Dream. Most már lassan fellélegezhetnek a rajongói, hiszen nem sokat várat magára az énekesnő következő nagylemeze. Igencsak titokzatos albummal van dolgunk, hiszen Katy egyelőre nem hajlandó túl sokat elárulni. Állítólag az eddigi dalaihoz képest jóval sötétebb, komolyabb hangvételűekre számíthatunk, aminek valószínűleg az énekesnő Russell Brandtől való válása az oka. Mindemellert azt is tudni lehet, hogy Katy új dalai a már jól bevált páros, Greg Wells és Bonnie McKee közreműködésével készülnek majd. Az új album a nyáron esedékes.

Rihanna vs. Beyoncé

Ha Daniel Craignek bármilyen beleszó-lása is van a Bond-filmek szereposztásába, könnyen megeshet, hogy a legközelebbiben Rihanna lesz a Bond-lány. A James Bondot alakító színész ugyanis egy nemrég készült interjúban kifejtette, hogy szerinte Rihanna tökéletes jelölt lenne arra, hogy Bond-lány legyen, mert jól néz ki, a Csatahajóban bizonyította, hogy jól áll neki az akció, ráadásul van benne némi mocskosság is, ami Craig szerint fontos a szerephez. A színész kollégái, a jelenlegi Bond-lány, Bérénice Marlohe, és a Miss Moneypenny-t alakító Naomi Harris szerint

viszont pont ez az utóbbi nem felel meg Rihannával kapcsolatban. Szerintük akkor már Beyoncé sokkal alkalmasabb lenne a szerepre. Rihanna így is nagyon boldog, amiért szóba került a neve, a bennfentesek szerint pedig simán elvállalná a szerepet.

Kreativitás egy kis csavarral

A Canon január elején bemutatta **PowerShot N** jelű készülékét – egy teljesen új típusú fényképezőgépet, amely másfajta megközelítést kínál a kreatív, spontán fotók elkészítéséhez és azonnali megosztásához a közösségi hálózatokon. A szokatlan, szögletes kialakítás, az innovatív „zoom and shoot” (zoom és felvétel) működésű objektívgyűrűk és a megdönthető érintőképernyő mind-mind arra ösztönzi a gép használatját, hogy a világot új szögből ragadja meg; a *Kreatív felvétel* üzemmód pedig automatikusan készít egy sor különleges effekttel ellátott fotót az eredetivel párhuzamosan. Az okostelefonokat tökéletesen kiegészítő PowerShot N úgy készült, hogy leegyszerűsítse a képek megosztását: az intuitív Wi-Fi kapcsolat révén a minőségi, művészi képek és Full HD videók új generációja azonnal megosztható.

Az új *Kreatív felvétel* módnak köszönhetően könnyen lenyűgözheted a barátaidat vagy online követőidet olyan egyedi, kreatív képekkel, amelyek újfajta perspektívát kínálnak egy hétköznapi helyzetről vagy témáról. A Kreatív felvétel módban rögzített képeken a PowerShot N intelligens módon elemzi a témát, és megállapítja, hogy milyen kreatív elemekkel lehetne feldobni azt, vagy előállítani egy újfajta kreatív nézetet. A készülék többféle tényezőt – a kompozíciót, az expozíciót, a fókuszpontot, a fehéregyensúlyt, az átmeneteket és a kontrasztot – figyelembe véve állít elő öt automatikus változatot az eredeti felvételtől, amelyek azután egyetlen gombnyomással megoszthatók.

Alternatív megoldásként felhasználhatók a Canon kreatív effektjei is, mint például a *Mini-átűr hatás*, a *Lágy fókusz*, a *Játékkamera-hatás* vagy a *Monokróm* szűrő. A videók drámaisága pedig a *Szuperlassú felvétel móddal* még inkább fokozható.

A kreatív rugalmasságot az azonnali exponálás egyszerűségével egyesítő PowerS-

hot N új, Hibrid automata üzemmóddja négy másodpercnyi anyagot rögzít minden felvétel előtt 720p felbontásban, majd a Canon méltán elismert Smart Auto technológiájával határozza meg a legjobb beállításokat a tökéletes felvétel eléréséhez. A nap végén a négy másodperces klippek egybefűzésével egy „színpalak mögötti” történet áll össze az aznap készült képekről – ami kiváló például arra, hogy új kontextussal bővítsenek egy online albumot.

A mobilkészülékek legnagyobb egyszerűbb társaként a PowerShot N beépített Wi-Fi kapcsolatot és – a Mobilkészülék csatlakoztatása gomb segítségével – egygombos csatlakozást kínál az okostelefonokhoz és táblagépekhez. Szó szerint pillanatokkal a felvétel után feltölthető az elkészült képek vagy videók az olyan közösségi hálózatokra, mint a Facebook® vagy a YouTube™, függetlenül attól, hol is készültek. A gyors és megbízható csatlakozásnak köszönhetően otthon a legjobb felvételek vezeték nélküli kapcsolaton keresztül is kinyomtathatók vagy átvihetők a PC-re. A „GPS mobilon keresztül” funkció a Canon ingyenes okostelefon alkalmazását használva bővíti helyadatokkal a képeket egy GPS-es okostelefon vagy táblagép használata esetén, így a felhasználók nemcsak a szórakoztató dolgokat, hanem azok pontos helyét is megoszthatják ismerőseikkel.

Forradalmi kialakítás, „mindegy, melyik oldal van felül”-jellegű működés

A PowerShot N szokatlan, a tekintetet magára vonzó megjelenése minden más kamerától eltérővé teszi a gépet – csakúgy, mint az általa készített képeket. A kompakt, szimmetrikus kialakítás, a dönthető érintőképernyő és az objektívgyűrűk innovatív megoldása (az elforgatható objektívgyűrűt eltekerve a zoom funkció működtethető, egy második gyűrű pedig az exponálásra szolgál) révén a fényképezőgép bármilyen irányba forgatva működtethető, akár fejjel lefelé is, így a világ teljesen újszerű perspektívákból is szemlélhető.

A modern, kapacitív, 7,1 cm-es (2,8”) érintőképernyővel egyszerűen, érintéssel áttekinthető az elkészült képek és vezérelhető a legfontosabb funkciók, mint a fókusz vagy a zár. A fekete és fehér színekben kapható, szögletes, fémházu gép megjelenésében a 28 mm-es, 8x optikai zoomos objektív dominál, amellyel könnyedén készíthetők csoportképek és tájképek. A Canon speciális, akár 16x nagyításra is képes, részletes, teljes felbontású képeket előállító ZoomPlus technológiájának köszönhetően még jobban megközelíthető a cselekmény, vagy még jobban rá lehet fókuszálni a tárgyra a hatásosabb kompozíció érdekében.

A kicsukott képernyővel és objektívvel mindössze 78,6 × 60,2 × 29,3 mm méretű PowerShot N extrém kompakt mérete révén bármely zsebben elfér és kényelmesen hordozható, így a gyakran elmulasztott témák, tárgyak és helyzetek is megörökíthetők a Canon speciális, kompakt képalkotási technológiáinak köszönhetően. További kényelmet biztosít az USB-s töltés, így a kamera bármikor, kényelmesen feltölthető útközben is.

Kompakt mérete ellenére a PowerShot N sokat megörökölt a Canon legmodernebb képalkotási technológiáiból, hogy a Canontól megszokott, kivételes minőségű képeket és videókat rögzíthessen. Az érzékeny, 12,1 megapixel CMOS érzékelő és a legmodernebb *DIGIC 5 képfeldolgozó processzor* együttesével a fényképezőgépben található HS rendszer akár 6400-as ISO-érzékenységgel képes éles, tiszta képeket rögzíteni az alacsony megvilágítású, kihívásokkal teli helyzetekben is.

A nagy teljesítményű, 8x optikai zoomra képes objektívet *Intelligens képstabilizátor funkció* egészíti ki, amelyik automatikusan a legmegfelelőbb képstabilizálási módszert alkalmazza a zökkenőmentes videók és éles állóképek rögzítéséhez. A művészi állóképeken túl Full HD (1080p) felbontású videók is rögzíthetők.

A PowerShot N legfontosabb jellemzői:

- Kreatív felvétel
- Egyedi kialakítás
- 8x zoom, 28 mm-es objektív; Intelligens képstabilizátor
- HS rendszer: 12,1 MP CMOS érzékelő, DIGIC 5 processzor
- Wi-Fi; GPS mobilon keresztül
- Mobilkészülék csatlakoztatása gomb
- „Mindegy, melyik oldal van felül”-jellegű működés; dönthető érintőképernyő
- Full HD felbontású videók rögzítése
- Hibrid Auto; Smart Auto (58 jelenet érzékelése)

KOS

Pár napja megígért neked valamit az egyik barátod, de nem teljesítette, pedig neked nagyon fontos volt a dolog. Kezd kicsit elegend lenni az illetőből, mert mostanság folyton csalódsz benne. Kipihenten ébredsz a héten, és egy nehéz feladatot is megoldasz. Egy kicsit elbizod magad, de megérdemled, hogy büszke légy!

BIKA

Szeretnél szárnyalni, de valaki nem hagyja. Van egy személy a környezetedben, aki rossz hatással van rád. Ha rájössz, ki az, könnyebb lesz az életed. Nem hagy nyugodni egyik döntésed. Időközben rájöttél, hogy hibáztál, de úgy érzed, nem teheted jóvá. Megváltoztathatod a dolgokat, csak erősen kell akarnod.

IKREK

Túl közvetlen vagy az emberekkel, és van, aki ezt nem nézi jó szemmel. Elmondja a véleményét rólad, és neked ez nem esik jól. A párod már reggel kikészít egy mondattal, aminek nem örülsz. Haragosan váltok el egymástól, és részedről egész nap nem várható a békülés. Nem vagy haragtartó, de most túl messzire ment.

RÁK

Hamarosan eljön a kiút egy kilátástalan helyzetből, és egy olyan ember fog segíteni, akitől nem is várnád. A szervezeted érzékeny, fáradtnak érzed magad, és a fejed is fáj, így nem tudsz elég eredményesen tanulni. Próbálg meg pihenni és gyógyteákat inni.

OROSZLÁN

A tél kihozza belőled a magányosságot és azt, hogy nem akarsz emberek közelébe kerülni. Pedig muszáj a társaságot fenntartanod, mert a barátaid nem értik meg, hogy mitől lettél ennyire antiszociális az utóbbi időben. Elérkezik az a pillanat, amelyre már régóta vársz. Közlebbi kapcsolatba kerülhetsz egy személlyel, akit már régóta kinéztél magadnak.

SZŰZ

Csak praktikus dolgokat teszel, amik lehet, hogy nem hoznak rögtön eredményt, de a későbbiek folyamán meg fogják könnyíteni a dolgodat. Sokan nem értik, hogy miért csinálod, de majd ők is meglátják, hogy miért kellett ezek a lépések. Szívesen sportolnál valamit. Nem mozogsz eleget, így jól teszed, ha választasz magadnak egy megfelelő sportot.

MÉRLEG

Kapsz egy újabb esélyt az élettől, hogy rendbe hozz egy régen elrontott barátságot, ugyanis te voltál az, aki nem tudott megbocsátani a másiknak. Most újra találkoztok, és teljesen máshogy látod a helyzetet. Érdemes elgondolkoznod azon, hogy nem mindenki lát téged úgy, ahogy te látod magadat. Kérdezd körbe a környezetet, és meglátod, a válaszok meglepőek lesznek.

SKORPIÓ

Egy kibúvót keresel, hogy lemondj egy találkát, de a másik fél megérzi, hogy valamiért nem akarsz vele találkozni. Légy őszinte, az sokkal célravezetőbb. Nagyon szeretnél egy saját állatot, ám eddig nem volt rá lehetőség. Ez most megváltozik. Nagyon megörömsz a híreknek, és máris azt tervezed, hogy milyen kedvencet fogadj örökbe.

NYILAS

Sokan irigyek rád a sikereid miatt. Velük ne foglalkozz, inkább csak azzal, hogy a feladataidat jól végezd. Mindenki tőled kér segítséget és tanácsot, ám amikor neked lenne szükség ezekre, senki sem ér rá. Ebből kezd elegend lenni, ezért most ezt a világ tudtára is adod.

BAK

Valakit nem tudsz kiverni a fejedből, és folyton azon agyalsz, hogy mennyire jól esett vele lenni. Sajnos nem tudod, hogy az illető foglalt-e, ezért összeszeded a bátorságodat, és rákérdezel. Nemrég egy jó könyv akadt a kezvedbe. Régóta nem költött le semmi olvasnivaló, ám ez valahogy most a lelkedet is megérinti.

VÍZÖNTŐ

Ma nagyon sokat nevensz, és ez feltűnik a környezetednek. Kérdéseket tesznek fel neked, hogy mi a jó kedved oka, ám te finoman elhárítod ezeket. A boldogságodat egyelőre nem szeretnéd megosztani másokkal. Ha észreveszed, hogy valaki csak azért kedves veled, mert kihasználna, ne hagyd annyiban a dolgot!

HALAK

Egy szerelmi vallomással találsz szembe magad, és nem is tudsz hirtelen mit kezdeni vele. Ne légy rögtön elutasító, gondold inkább bele abba, hogy mennyi bátorság kellett a másik félnek, hogy ezzel előálljon. Csak olyan emberekre figyelj, akik megérdemlik. A negativitás csak negativitást hoz az életedbe.

Citrom a kozmetikában

A citrom – amellett, hogy egészséges – a kozmetikában is nagyon jól alkalmazható a következőkre:

– Hatásos kézápoló szer: glicerinbe keverj pár csepp citromot, és az ujjaktól a csukló irányába masszírozd bele a kézborbe.

– Zsíros, mitesszeres, pattanásos bőrre: 3 dkg élesztőt keverj össze egy mokkáskanál citromlével és annyi joghurttal, hogy kenhető masszát kapj. A pakolást kb. 10 percig hagyd fent.

– A kicsavart citrom héját ne dobd el, a belsejével kend be a kezed, utána krémezd be jó minőségű kézbalzsammal.

– Szépíti, rugalmassá teszi a bőrt: ha a megszokott arckrémedbe néhány csepp citromlét keversz, és úgy kened fel az arc- és nyakbőrre.

– Nyers uborkalébe csepegtess citromot, márts bele egy vattadarabot, és néhányszor töröld át a letisztított arc bőrt. Fokozottan símítja és rugalmassá teszi.

– Citromos almapépbe keverj: egy evőkanál tejfölt vagy tejszínt, kitűnő pakolómasszát nyersz.

– Igyál meg naponta egy pohár limonádét, hatásos belső kozmetika, szintén szépítő hatása van.

A citromnak a kozmetikában a belsőleges hatása is kiváló:

- Szabályozza a bőr faggyúműködését.
- Eltávolítja az elhalt hámsejteket.
- Rendszeres használata elhalványítja a szeplőket.
- A fürdővízhez adva puhává varázsolja a bőrt, megpuhítja a bőrkeményedéseket.
- Samponba belekeverve csillogóvá, illatossá teszi a haját, használata megemeli a lelapult haját. Hajjőblítésre kiváló.

Ezek az ékszerek most még furának tűnhetnek, de pár hónap múlva talán már könnyebb szívvel fogjuk őket viselni. Íme tehát négy különleges ékszer, illetve viselési módjaik!

Nagy fülbevalók

Különös trendek 2013-ra

A fülbevalók terén lesznek változások, hiszen az egyre merészebb darabok is előtérbe kerülnek, melyek most még nagynak vagy feltűnőnek számítanak.

Gyűrűk az ujj felső részén

Jelenleg nem túl elterjedt a gyűrű ezen fajtája, de számos divatlap kiemelten foglalkozik vele.

Egész ujjas gyűrűk

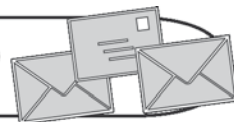
Egész ujjas gyűrű, azaz, amikor a gyűrű befedi az egész ujjat. Már biztos találkoztál pár „keményebb” változatával, de szerencsére érkeznek a csinosabb és nőiesebb variációi.

Nyitott karkötők

A nyitott karkötő nem újdonság, viszont valamilyen oknál fogva a karkötők eme fajtáját helyezték most a tervezők előtérbe.

Fizikaverseny

2013. január 10-én a magyarkanizsai Jovan Jovanović Zmaj iskola adott otthont a 12. alkalommal megrendezésre került Kovács Sztrikó Zoltán fizika-kémia versenynek.

Csapattársammal, Pletikoszity Dáviddal fizikából nevezünk be erre a versenyre. Még az első félév ideje alatt megtudtuk felkészítő tanárunktól, Rózsa Zsombortól, hogy Newton-kísérletekkel veszünk részt rajta. A téli szünet alatt tanultunk, és bejártunk az iskolába a felkészítő órákra. A felkészítő eleje nem ment valami zökkenőmentesen. Ahogy a tanár úr is mondta, szétszórtak és komolytalanok voltunk. Ám ahogy egyre jobban közeledett a verseny napja, kezdett összeállni a csapat. A kísérleteink közül egyet kihagytunk, mert nem tudtuk megcsinálni.

Január 10-én reggel 8.20-kor indultunk. Két kombival mentünk, külön a fizikások és a kémiások. Mikor minden kelléket bepakoltunk, és mindenki megérkezett, elindultunk. Odafelé Dáviddal lázasan ismételtük a szöveget. Az iskolához érve felvittük egy tanterembe a szükséges eszközöket, majd vártuk, hogy kezdődjön a megnyitó. Először az iskola igazgatója, Juhász Márta, majd a Genius elnöke, Muhi Béla szólt pár szót. Két zsűritag volt a fizikásoknál, Kanyó László és Muhi Béla. Először a nyolcadikosok mutatták be munkájukat, és így haladtunk vissza a hatodikosokig. Dáviddal nagyon izgultunk, mikor azt mondták, hogy a Newton-kód van soron. Én különösen egy kísérletnél izgultam, de mikor az sikerült, minden lámpalázam elmúlt. Háromnegyed óra alatt meglettek az eredmények. Először a nyolcadik osztályosoknak adták át az okleveleket. Amikor a hetedikesek kerültek sorra, és Muhi Béla ismertette, hogy a Newton-kód lett az első, nem hittem el. Nagyon-nagyon örülünk neki, mert ez nem kis munka volt. Persze nemcsak mi versenyeztünk Csantavérről, ott volt még Ander Patrícia, Gregus Áron, Szeles Enikő, Ali Arsen, Szabó Alisza, Kavai Benjamin, Babić Ivett és Pejnovac Máté is. A csantavérek minden kiírt kategóriában első helyezést értek el.

Nagy örömmel tértünk vissza az iskolánkba. Segítettünk kipakolni a kombikból, és mehettünk haza. Ez volt életem legjobb versenye.

**Juhász Rebeka, 7. c osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Kovács Henrietta magyarittabéi tanuló rajza

Kiránduláson voltunk

A közelmúltban Magyarországra, Bükk-szentkeresztre indultunk kirándulni a barátaimmal és Dudás Zoltán tanár úrral.

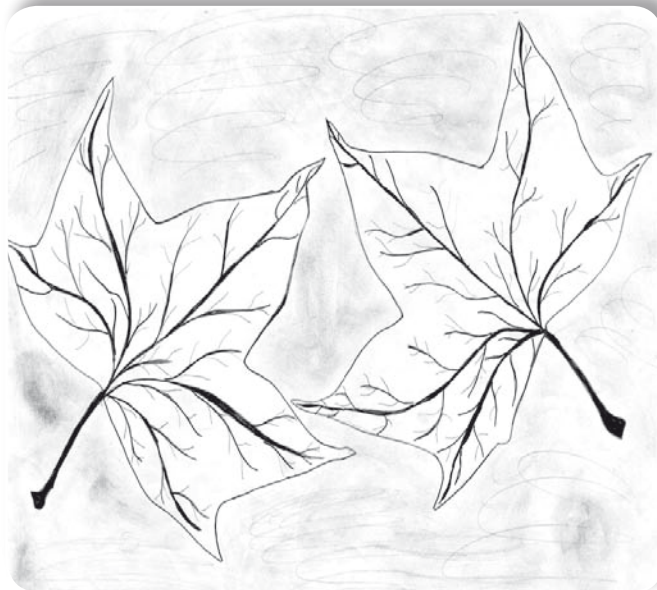
Szentesisig a tanár úr minibuszával utaztunk, majd ott a szentesiekkel együtt autóbusszal mentünk tovább. Az első megálló Szolnokon volt, a repülőmúzeumnál. Minden repülőt, helikoptert megnéztünk, és egy gépbe be is szállhattunk, amit nagyon érdekesnek találtunk.

Később a buszon megismerkedtünk a szentesi gyerekekkel: Szabinával, Martinnal, Sebestyénnel, Jázminnal, Dáviddal, Robival, Józsiával, Ábellel és Klementinával. Nagyon kedvesek és viccesek voltak. Ezek után a lillafüredi vízesést néztük meg. Amikor Bükk-szentkeresztre érkeztünk, a Borostyán panzióban szálltunk meg. Éjfél körül kerültünk ágyba, persze még nem aludtunk, hanem bohóckodtunk, beszélgettünk. Másnap reggeli után a Diósgyőri várhoz mentünk, amelyben királyok és nagy rangú uralkodók éltek a múltban. Délután hat kilométeres sétára indultunk a Gallya hegytetőre. Mire visszaértünk, várt bennünket a vacsora. Reggel a miskolci állatkertbe látogattunk el. Nagyon nagy élmény volt, mert minden állat ketrecébe be lehetett menni, és minden állatot megsimogathattunk. Délután jött a várva-várt esemény, a barlangfürdő.

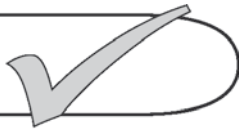
Volt ott hideg körforgásos víz, meleg lábmasszázsos, gyógyvíz, operaterem és szauna. Az utolsó napon, azaz csütörtökön Egerbe látogattunk. Gárdonyi Géza házában sok régi, érdekes tárgyat nézhettünk meg. Utána a várhoz mentünk. Az útvezető mindent megmutatott és elmagyarázott, de ha mindazt elmesélném, nem lenne vége a fogalmazásnak. A sok nézelődés után ebédeltünk és hazaindultunk.

Nagyon sok barátot és emléket őrzök azóta a lelkemben, remélem, lesz még alkalmam elmenni ezekre a helyekre.

**Nagy Kinga, 7. osztály,
Október 18. iskola, Zentagunaras**

Sekicki Blanka topolyai tanuló rajza

Barátságteszt

1. Amikor egy barátod váratlanul beállít hozzád, miként viszonyulsz a dologhoz?

- a) Hozzászoktál már, nem lep meg különösebben, hiszen bármikor fogadsz barátokat.
- b) Meghívod, ebédeljen veled, mert szerencsére mindig több személyre van készítve étel.
- c) Magadban elítéled azokat, akik nem jelzik előre a látogatásukat, mert mindig a legalkalmatlanabb időben szoktak beállítani.

2. Egyik barátodnak születésnapja van. Hogyan választasz számára ajándékot?

- a) Már pontosan tudod előre, hogy a barátod milyen ajándékra vágyik, és sietsz is megvenni.
- b) A szabad időd egy részét a lemezboltokban töltöd, és megpróbálsz visszaemlékezni, melyik az a CD, amelyről a barátod korábban említett tette.
- c) Beadsz pénzt a közösbe, és örülsz, hogy a társaság többi tagja megoldja az ajándékvásárlás gondját.

3. Az új kedvesed nem kedveli a barátaidat. Hogyan kezeled a problémát?

- a) Nem adsz sok időt a kapcsolatnak.
- b) Úgy rendezed a dolgokat, hogy általában a párod nélkül találkozz velük.
- c) Változtatsz a dolgokon: ezentúl alig találkozol a barátaiddal.

4. Mit történik, amikor neked nem szimpatikus a legjobb barátod párja?

- a) Ugyanúgy találkozol a barátoddal/barátnőddel, mint eddig: ha ő szereti az illetőt, bizonyára nálad jobban meg tudta ítélni a személyiségét.

Nem könnyű jó baráttra lelni, és hosszú időn át kapcsolatban lenni – pedig az igazi lelki segítség egyik kulcsa lehet egy jó barát. Tudod, hogy kik lehetnek a jövőben igaz barátaid? És mit gondolsz, ők is számítanak rád e tekintetben? Ha bizonytalan vagy a válaszadásban, a teszt eredményének megfontolása a segítségedre lehet.

- b) Továbbra is szívélyesnek mutatkozol kettejük társaságában, de igyekszel akkor találkozni a barátoddal/barátnőddel, amikor egyedül van.
- c) Fortélyos módon igyekszel őket eltávolítani egymástól.

5. Szerinted mi az igaz barát legfontosabb tulajdonsága?

- a) A hűség.
- b) Az, hogy mindig rendelkezésre áll.
- c) A pontosság.

6. Az öt legjobb barátod közül vajon hányan ismerik a pontos születési dátumodat?

- a) Mind az öten.
- b) Legalább hárman.
- c) Talán az egyik...

7. Egyik jó barátod ráönt egy csésze kávé a nemrég vásárolt, méregdrága pulcsidra. Mit mondasz ilyenkor, hogyan reagálsz erre?

- a) „Nem baj, maradt még kávé a konyhában!” Majd viccesen megnyugtatod: különben sem tetszett igazán a pulcsi színe.
- b) Úgy véled, hogy egy kis szerencsével és egy jó folttisztítóval nyoma sem marad.
- c) Alkalmadtán megmutatod neki a számlát, hogy az illető lássa, milyen drága volt a ruhadarab, amelyet tönkretett.

8. Honnan ismeritek egymást a legjobb barátaiddal?

- a) Együtt jártok iskolába.
- b) A szomszédságból.
- c) A párod révén ismerted meg őket.

Értékelés

Ha az a válaszok vannak többségben: Igaz barát vagy, és komolyan veszed a barátságot

Semmi kétség: hűséges barát vagy, mindet megteszel a hosszú távú baráti kapcsolat fenntartása érdekében. Mindenkor a rendelkezésükre állsz, odafigyelsz a barátaidra, szinte ismered a gondolataikat, tudod, mi-
ben segíthetsz nekik. Másfelől a környezeted is biztos benne: nem csalódhat benned, nehéz helyzetekben mellettük állsz. Érzik, akik ismernek: a baráti társaságod a második családot jelenti neked. Csak egyre figyelj: nehogy „felfaljanak” téged – azaz ne hagyd, hogy túlzott mértékben igénybe vegyenek! Igaz, rendkívül sokat jelentenek a barátaid, de neked is megvan a magad élete, a saját megoldásra váró gondjaid. Ne hanyagold el a barátaid miatt a családodat, és nem utolsósorban, törődj saját magaddal is!

Ha a b válaszok vannak többségben: Könnyen lelsz barátokra – de nehezen tartod meg őket.

Még ha nem is nyilvánvaló azok számára, akik nem ismernek közelebbről: társas lény vagy, könnyen barátkozó alkat. Elég, ha túl vannak az első benyomáson, a barátaid hamar meggyőződhetnek erről a tulajdonságodról. Igaz, ők is megteszik, ami tőlük telik, mert nem mindig könnyű veled a kapcsolat-tartás. Baráti érzelmeid hullámzóak, nem erősséged, hogy kiegyensúlyozott viszonyt tarts fenn. Előfordul, hogy hetekig megfeledkezel róluk, utána viszont annál intenzívebben szeretnél programokat szervezni velük, a körükben lenni. Pedig jobban teszed, ha megőrzöd ezeket az értékes emberi kapcsolatokat, mert a nehéz pillanatokban biztosan számíthatsz a barátaidra. Talán most rajtad a sor: több erőfeszítést kell tenned azért, hogy el ne veszítsd őket.

Ha a c válaszok vannak többségben: Nem teszel eleget a barátaidért – de nem is vársz tőlük sokat.

Furcsa, de melletted a barátaidnak nincs szükségük más vitapartnerre, hiszen elégszer ellenkezel velük! Rólad nem lehet azt állítani, hogy „szociális lény” vagy, és nem is barátkozol könnyen. Nem bízol másokban, csak önmagadban. Énközpontúságod már-már zavaró mások számára, ezért inkább hagyj fel vele! Lásd be: társadalomban élünk, nem tudsz boldogulni egyedül, a mások legkisebb segítsége nélkül. Kezdj „nyitni” a külvilág felé, és kevésbé légy befelé forduló. Arról se feledkezz meg, hogy a barátság megkíván egy minimális részt önmagunkból. Ha azt szeretnéd, hogy a barátaid bízzanak benned és a támogatásodban, legyél figyelmesebb irántuk, mert így sokkal könnyebben megtarthatod őket.

„Kedves Bizalmas!

Van egy fiú az iskolában, aki nagyon tetszik. Már egy ideje levelezünk a Facebookon. Megírta, hogy tetszem neki, és szeretne jobban megismerni. Mivel nekem is bejön, úgy gondoltam, megkérem, hogy találkozzunk. Épp mielőtt megírtam volna neki, hogy OK, találkozzunk, megtudtam, hogy egy osztálytársnőmnek is azt mondta, hogy jó csaj. Azóta nagyon boldogtalan vagyok. Miért viselkedik így? Előbb szép szavak, romantikus kijelentések, aztán meg hideg zuhany – egy másik lány. Felmérgesített, hiszen az este, amikor mást lejárta, nekem megint szép üzeneteket írt. Mit tegyek? Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Boldogtalan!

Tudom, hogy nagyon rosszul érzed magad a saját bőrödben, mert csalódtok vagy és dühös, és az ilyen állapot nem a legkellemesebb. Az az igazság, hogy ez a viselkedés a fiú részéről, annak ellenére, hogy nem tisztességes dolog, gyakori mind a serdülők, mind a felnőttek körében, és hidd el, nemcsak a fiúk specialitása. Ugyanezt megteszik a lányok is. Mindent az éretlenség számlájára írhatjuk. Az emberek olyankor viselkednek így, amikor nem tudják, mit is akarnak valójában. Te is és a fiú is most léptetek a felnőttkor küszöbére, és most indultok el egy sajátos „tanösvényen”, amelyen az érzelmi kapcsolatok csínját-bínját próbálgatjátok, tapasztalatot szereztek. Az élet igen gyakran vizsgáztat benneteket. Ezen a vizsgán hol megbuktok, hol sikeresek vagytok. Hol boldogság tölt el benneteket, hol a fájdalom és a boldogtalanság bugyraiban botladoztok, és ez így van rendjén. Így szerzünk tapasztalatot, tanuljuk meg az egymással való kommunikációt és az érzelmi kapcsolatok kezelését. Van, akinek jobban, van, akinek kevésbé jól mennek ezek a dolgok. Ha ilyen helyzetbe kerülsz, a leghatásosabb, ha egy időre elhallgatsz, visszavonulót fújsz, nem válaszolsz az üzeneteire. Biztosan elgondolkodik majd, hogy mi van veled. Ez a „mosoly-szünet” időt ad neked is, hogy eldöntsd, mit is szeretnél a továbbiakban. Időközben kitűnik majd az is, hogy te mennyire vagy fontos a fiú számára. És ne feledd, úgy viselkedj mindig a másikkal, mint ahogyan te is szeretnéd, hogy veled viselkedjenek. Azt nyújtsd a másíknak, amit te is kapni szeretnél.

„Kedves Bizalmas!

Én egy nagyon szegénylős, hetedikes lány vagyok. Mit tegyek, hogy több barátom legyen? Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Picúr!

A szegénylősséget nehéz leküzdeni, de neked biztosan sikerülni fog, mert már jó úton jársz, megfogalmaztad a gondodat, és változtatni akarsz rajta. Hogy nyitottabb legyél a környezeted felé, hogy könnyebben ismerkedj és köss új barátságokat, hogy önbizalmad legyen, könnyebben fölhaláld magad, ha nem a személyiséged része, akkor jó, ha terved van és tudatosan dolgozol ezen. Mit tehetsz? Pl. gyakorold a másik megszólítását. Sokan vannak, akiknek szintén gondot jelent megtenni az első lépést. Ha valakivel beszélgetni szeretnél, fiúval vagy lánnyal egyaránt, egyszerűen menj oda hozzá, és

Boldogtalan”

szólítsd meg őt vagy őket egy egyszerű „Szia” vagy „Sziaztok” köszönettel. Valakinek el kell kezdenie a kommunikációt, miért ne lennél az te?! Ha nem tudod, hogyan kezd a beszélgetést azzal, akit nem ismersz, egyszerűen bókolj neki, dicsérd meg a ruháját, sálját vagy az érdekes sapkáját. Kérdezd meg tőle, hol vette a szájfényét, amivel ápolja az ajkait, vagy ismeri-e, mit gondol a te kedvenc énekeséről, együtteséről. Nagyon fontos, hogy ezt állandóan gyakorold. Megteheted bárhol, az iskolában, a szünetben, a szomszéd osztálybeliakkal, az üzletben vagy a buszmegállón. Szólítsd meg a hozzád legközelebb állót, mondj kommentárt az időjárásról, a tolongásról, a hosszú várakozásról a kasszánál, a közlekedésről. Az iskolában az uzsonnáról, a doliról stb. Meglátod, annak ellenére, hogy lesz, aki nem szívesen beszélget veled, mind könnyebb lesz megszólítani a másikat, és mind magabiztosabb leszel, amikor másokkal kell vagy szeretnél beszélgetni. Csak bátran előre!

„Kedves Bizalmas sorok!

Nem régóta járok egy fiúval, aki már nem tetszik olyan nagyon, mit kezdekben. Gondolkodom a szakításon, mert már egy másik srác tetszik nagyon, de nem tudom, hogyan tegyem meg. Azon is gondolkodtam, hogy egy ideig mind a kettővel járok, míg el nem döntöm, melyik tetszik jobban. Mit tegyek?

Báj! Báj!”

Válasz:

Kedves Tanácstalan!

A szakítás mindig fájdalmas és nehéz dolog, és mindig lesz, akinek nagyon is fájni fog. De maga a szakítás kevésbé fáj, és tisztességesebb lépés, ha nem előzi meg a megcsalás. Ha már nem vonzó számodra a fiú, nem érzed magad jól a társaságában, ne sokat gondolkozz, mondd meg neki, hogy már nem szeretnél vele tovább járni. Így te is tiszta lappal indulsz egy új kapcsolatba, és ő is emelt fővel mehet tovább. Légy őszinte a fiúval és önmagaddal is. Ez a legjobb recept minden kapcsolatban, és te is fogadd meg a tanácsot: úgy viselkedj a másikkal, ahogyan te is szeretnéd, hogy veled viselkedjenek!

„Kedves Bizalmas!

Nagyon boldogtalan vagyok, mert úgy érzem, hogy a sráccal, aki örülten tetszik, sosem jövök már össze. A barátnőim azt mondják, hogy eldramatizálom a dolgot, mert nem tudom, milyen az, amikor otthagya a fiú. Igaz ez?

Fájó szerelem”

Válasz:

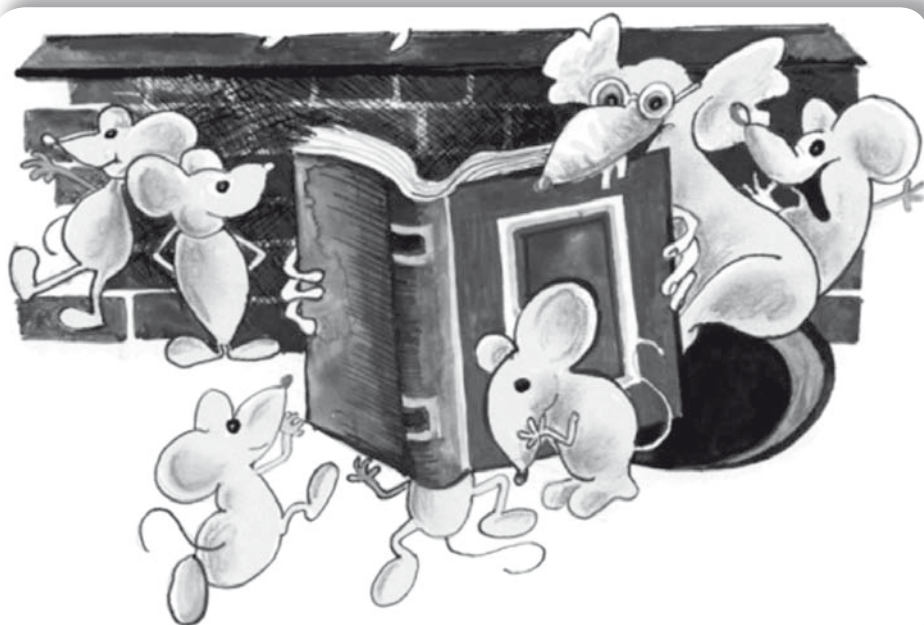
Kedves Szerelmes!

Szerencsére nem tudjuk előre, hogy mit is hoz a jövő, és jó ez a bizonytalanság. Valóban, ha nem dramatizálsz tovább a dolgokat, meglátod, hogy nincs minden veszve. Ne azon sírátkozz, hogy sosem jössz össze a fiúval, inkább próbáld meg megtudni, hogy valójában mit gondol rólad, mit érez irántad. Erre jók a barátnők és a barátok. Ha kiderül, hogy mégsem tetszel neki, úgy ahogyan te szeretnéd, akkor se búsulj sokáig, mert időben megtudtad, hogyan is állsz vele, és pontot tehetsz erre a történetre. Nyitott szemmel és nyitott szívvel mehetsz tovább, ismerkedhetsz, barátkozhatsz más fiúkkal is. Mert hidd el, lesz még egy-két fiú, szimpátia és szerelem az életedben!

A Cinemintye család

A Cinemintye családot a környék egész egérnépe irigyelte hanyag, puhaszívú gazdájukért. Magányos, öreg festőnél tanyáztak, akinek rendtelenségénél csak feledékenysége volt nagyobb. Még az éléskamrában, asztalon, fiókokban és ablakpárkányon porosodó ennivalókról is elfelejtkezett. Így a népes Cinemintye család egyik nagydarab sajtból a másikba költözött állandóan. S ha a sajtot megunták, áthurcolkodtak egy ódon lovagvárként meredező, kellemesen érett szalonába vagy félig lerágott sonkacsülökbe. S még csak rejtőzködniük sem kellett közben, mert az öreg festő név szerint ismerte és gyöngéden szerette egereit. Nem is volt semmi baj addig, míg a nagy bőség meg nem rontotta az egércsemetéket. Az elkényeztetett fiatal egérnemzedék sohasem éhezett. Nem félt senkitől, és nem kellett megdolgoznia semmiért. S a kövér, lusta, agyonetetett egéreké tétlenségükben mindenféle haszontalanságot találtak ki. Különösen elől járt rosszkodásban Citricupp, a legkisebb egérfő és Bömbi, a hűgocskája. Olyan csöppségek voltak, hogy közösen belefértek volna egyetlen dióhéjba, kivéve persze a bajuszukat. Mert ezt a harcias, hosszú ékességüket bátran felhasználhatták volna a dióhéj csónakban evezőnek. Pajkosságuk viszont sokszorosán túlnőtt parányi testükön. Szegény öreg festő ellen valóságos csínyhadjáratot indítottak unatkozva nyüzsgő testvéreikkel együtt. Nekiestek például munkaszámolyának, keresztül rágták mind a négy lábát, s mikor gazdájuk ráült, a támlátlan szék nagy recsenéssel leszakadt alatta. Széles karimájú művészkalapjába annyi lyukat öröltek, hogy szeles időben veszélyes keresztthuzat támadt benne, s a festő fülszagatást kapott tőle. A könyvet, amelyet olvasott, nagylyukú ementáli sajtá alakították át. Egyetlen ép zsebe nem volt már. Alagutat fúrtak a paplanjába és a cipője talpába. Rávetették magukat a festőkeire is. E mesterkedés közben alaposan összemaszatolták magukat mindenféle színnel. Így bemázolva rákapaszkodtak a festményre, amelyen gazdájuk már évek óta dolgozott, és hatalmas rajcsürozást rendeztek rajta. Úgy összekenték, át- meg átmázolták, hogy az öreg festő majdnem hanyatt esett, mikor levette róla a ponyvát.

A sárga, piros, kék, zöld és lila kriksz-krakszok teljesen eltakarták a szép holdfényes tájat, amelyet annyira szeretett.

Ezzel a képpusztítással azután betelt a mérték. A festő elhatározta, hogy hálátlan egereit kiűzi az egérparadicsomból. Meg is vásárolta az egérfogókat, és lerakta üresen az asztalára. Az egérfogók láttára az egerek is észbe kaptak, különösen az öregek. Annyira megijedtek, hogy eszükbe se jutott a festő feledékenysége, az, hogy már nem is gondol többé az egérfogókra. Nagy riadalmukban rögtön intézkedni kezdtek. Felpakolták Citricuppot, Bömbi hűgával együtt, és javítóintézetbe küldték a pinceegerekhez. Mert azzal teljesen tisztában voltak, kiknek a nagybajuszú, csalafinta fejében születtek meg a hétmérföldes szemtelenségek. Citricupp és Bömbi a pincében hamarosan rájött, mit jelent valójában egérnek lenni. Szegény, kiéhezett rokonaik között bizony ők is csak akkor ettek, ha nagy harc árán megszereztek maguknak valami kormos gyertyavéget vagy penészes kenyérdarabot. Egyébről sem álmodtak nyugtalan szunyókálásuk alatt, mint hatalmas, zsíros sajtpalotákról, kalács függőkertekről és sonka lovagvárakról. De egyetlen nyomorúságos falatjukat sem nyelheték le zavartalanul, mert folytonosan rettegniük kellett a vasvillakarmú pincemacskától, égő szemű patkányoktól és sóvár bogárfalkáktól. Szánták-bánták rosszkodásukat, s addig rimáncodtak,

fogadkoztak, míg a legöregebb pincegér felüzent a szüleiknek: most már bátran hazavihetik megjavult csemetéiket. Felelőséget vállal értük.

Nagy volt az öröm a Cinemintye családnál. Cincogot az ének, párologtak a legfinomabb falatok. Az öreg festő saját tenyeréből etette a két megtért bűnöst. Mert csoda történt közben. Citricuppot és Bömbit ünnepelte az egérnemzetség apraja-nagyja. A csoda értelmi szerzője ugyanis éppen a két száműzött volt. Egy tekintélyes képkereskedő meglátta azt a festményt, amelyet a maszatos lábú, festékes farkú egérek Citricupp vezetésével összevissza szaladgáltak. S ez a rögtönzött egérke-remekmű annyira elbűvölte, hogy óriási összegért megvásárolta. De ez még nem minden. A kereskedő kiállította a képet, és a festő díjat meg aranyérmét nyert vele. Az öreg mester tehát most már semmi áron nem vált volna meg egereitől, annál is inkább, mivel azok élete alkonyán megkímélték a fárasztó munkától. Semmi mást nem kellett tennie, mint festékbe mártani a legfürgébb kiségeket, és ráereszteni a vászonra. Ami a színes festékektől csöpögő vidám állatkák hancúrozásából kialakult, azt egyre fokozódó csodálattal ünnepezték az emberek. Rengeteg pénzt meg kitüntetést adtak érte. S így nőtt mind nagyobbra a Cinemintye család becsülete is a vadul rendetlen, boldog festőműteremben.

Mióta ismerik a korcsolyát?

Gondolkodtál már azon, hogy kik és mikor kezdték használni a korcsolyát? Sportra vagy közlekedésre? Milyen anyagból készítették?

A korcsolya nem mindig így nézett ki, mint manapság. Téli napokon találékony elődeink már több ezer éve használták közlekedésre a korcsolya elődjét, ami lócsontból készült. Az Oxfordi Egyetem kutatói egyenesen azt állítják, hogy már négyezer éves múltra tekint vissza a korcsolyakészítés. A csontokat elől-hátul átfúrták, és szíjjal

erősítették a lábbelihez. A gyorsabb előrehaladás érdekében őseink két botot is használtak, s azzal lökték előre magukat. A legnagyobb szolgálatot Észak-Európában, a mai Finnország területén jelentette a korcsolya, mivel a befagyott tavakat ötször olyan gyorsan tudták átszelni, mint gyalog. Később vasból, majd acélból készítették a korcsolyát, s ezzel még négyszeresére növelték a sebességet. Ezeket az eredményeket az oxfordi tudósok irányításával végzett kísérletek alapján hozták a világ tudomására. Az olasz Alpokban öt kiváló sportoló tesztelte a lócsontból készült közlekedési alkalmatosságot.

Korcsolyaábécé

Fittségünk, egészségünk szempontjából a korcsolyázás rendkívül jó hatással bír. A korcsolyázás fokozza a stresszel szembeni ellenálló képességet. Egyrészt azzal, hogy a szabad levegőn végzett intenzív testmozgás serkenti a vérkeringést, a légzőrendszert és az immunrendszert, másrészt emlékezetes élményt, társas kikapcsolódást nyújt. Aki egyszer átadja magát a siklás örömeinek, az hamar beleszeret, ugyanis mozgása a gyakorlás révén látványos fejlődésen megy keresztül, a befektetett munka meghozza gyümölcsét, a megnövekedett önbizalmat és a könnyed mozgás örömét.

A kezdő korcsolyázó hamarabb elfárad, mert még több izmot használ, mint amire szüksége lenne, idővel azonban koordináltabb lesz a mozgás, és célszerűbb lesz az izmok használata is. A korcsolyázás elsősorban a láb izmait, valamint a farizmot dolgoztatja meg. Emellett a bonyolultabb mozdulatokhoz szükséges karmunka megdolgoztatja a váll és a törzs izmait is.

Ha már elkezdtük, ne elégedjünk meg ennyivel!

Számos továbbfejlesztési lehetőségünk kínálkozik a korcsolyázásban. Akik a korcsolyázási tudásukat komolyabb szintre kívánják juttatni, azoknak érdemes belekóstolniuk a

versenysportba, vagy kipróbálniuk magukat egy haladóbb szinten is. A műkorcsolyában magas elvárások vannak (mozgásügyesség és ritmusérzék), és nagyon korán (3-5 év) kell kezdenie annak, aki eredményeket szeretne elérni. A jégtánc később is elkezdhető (akár felnőttkorban is).

Balesetmegelőzés

A balesetek nagyrészt megelőzhetők, ha odafigyelsz pár alapelvre:

- Ha sokat korcsolyáztál és a fáradtság első jeleit észleled, ilyen állapotban már ne akarj újat, rizikókat gyakorolni.

- Kerüld a túlzott önbizalmat, ne akarj felválni mások előtt olyan trükkel, amiben még nincs kellő rutinod, mert túl nagy árat fizethetsz érte.

- Ha kezdő vagy, és társaid csupa jóindulatból, a nagyobb sebesség és élvezet kedvéért tolni, húzni vagy éppen körbe forgatni készülnek, inkább beszéld le őket róla, mert könnyebben elveszted az egyensúlyt, sokkal ügyetlenebbül esel, mint akik már rutinosak.

- Légy körültekintő a jégre lépéskor, mert a kis egyenetlenségek és hepehupák is kellemetlen esésekhez és sérülésekhez vezethetnek, továbbá ügyelj rá, hogy vedd le az élvédőd, mielőtt a jégre lépnél.

- A kesztyű a legfontosabb védőfelszerelés, ami esés esetén az ujjainkat hivatott megvédeni, hogy azt ne hagyja levágja mások korcsolyája, így csak megnyomódik, ami szintén fáj, de legalább nem jár komoly következménnyel.

- Ha műkorcsolyapengével ellátott korcsolyádat hokikorira cseréled, tudatosítsd magadban, hogy nem fog működni tovább az a megállási mód, hogy fordulsz egyet, és belemélyeszted a hegyét a jégbe, hanem ehelyett ki fog menni alólad a korcsolya, és arccal fogsz a jégre esni. Tehát mielőtt hősködnél, tanulj meg új, hatékony megállási formákat.

Győződj meg a következőkről, mielőtt elindulnál korcsolyázni:

- Megfelelő-e a korcsolyád mérete?

- A fűzője, csatja használható-e?

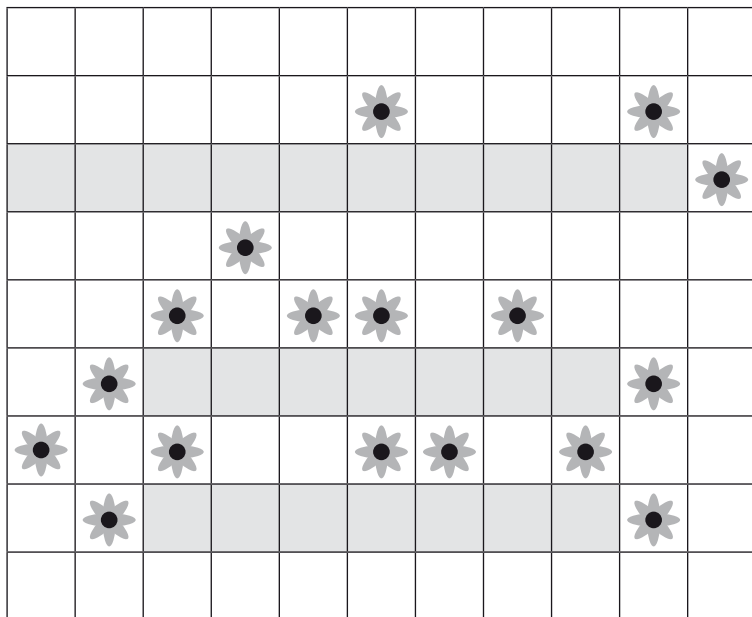
- Elég éles-e a pengéje?

A korcsolya mérete akkor megfelelő, ha nem ütköznek fel a lábujjaid, a korcsolya orra és a lábujjaid között van kb. 1 cm. Ha ez jóval több, akkor bizony nagy rád a cipő. A dupla zokni természetesen nem rossz, sőt ajánlott.

A fűző esetében csak az az apró kellemetlenség szokott előfordulni, hogy a pályán szakad el. A csatok pedig vagy használat közben szoktak megsérülni (célszerű utána ellenőrizni), vagy szállítás közben (érdemes becsatolni, mintha lábon lenne).

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

- Aztán okos ez a kutya?
- Ez? Ez kérem majdnem annyit tud, mint én.
- ...

Hogy mi a poén, megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: ÉN, KŐ, KT, LA, MI, OL, SL, TŐ, TT, ZT.

Hárombetűsek: AGY, AMA, ETI, ITI, NEM.

Négybetűsek: ALIA, IGYE, LIDI, SAGA, OTTÓ.

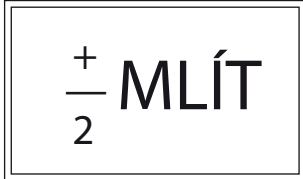

Ötbetűsek: AKTÁZ, AVETŐ, AVITA.

Hatbetűsek: NYARAK, PEPITA, SAJNOS, TALPON.

Hétbetűs: ALPERES.

Tízbetűsek: IGAZOLATÁS, PALESZTINOK.

Betűrejtvények

1 2 3 4

Skandináv rejtvény (4.)

Százhatvanhat éve született a magyar irodalom kimagasló alakja. Aranyos humora mögött az emberek, egész társadalmi osztályok hanyatlása húzódik meg. Rejtvényünk az író nevét, az utókor által adományozott jelzőt és egyik művének címét rejti.

	ILLATOS VIRÁG 1000		SAVANYÚSÁG KÖLTSÉG		A VIVÓK KÜZDŐTERE ZAMBIA		KEH BETŰI BÁCSKAI HELYSÉG		RÉSZLET ... A SORBÓL		MOHAMEDÁN PAP 50		
	KIS KORNÉLIA AMÍG				VISÍT NÉVELŐ						...-ÉN LUXEMBURG		
									RITKA NŐI NÉV HOZZÁTARTOZIK				
PORTUGÁLIA		BÚZANYALÁB	ÓMELLÉ FÖLDKÖZTENGERTENGERI KIKÖTŐ			AZ IZOMBAN REJLIK AJTAY ANDOR					MONDAT RÉSZE	NORD ...-RE	
AUSZTRIA MÁS, MINT A TÖBBI	BARÁTOM NÉPIESEN TADEUSZ EGYNEMŰI				ÁJUL MEZŐ						MÁTKA ESZŐZ, SZERSZÁM		
			KIS SAROLTA HANGTALAN SÉTA				SVÉDORSZÁG		GUMICSÓ U.S.				
ILYEN AZ ÜREGES FA (É.K.F.)				„D” FOSZFOR		EZ	MADÁRGYOMOR RÁDIUSZ					ITTRIUM A 3. SZEMÉLY	
		SZ								ER	NY		JE

	K	P	P					
	A	E	A					
	L	R	L					
L	E	T		G		D	Á	S
K	I	S			CS	K	Á	K
P	I	R	A			S	O	K

Pótold a hiányzó betűket függőlegesen és vízszintesen, csak arra vigyázz, hogy értelmes szavakat kapj eredményül.

J	E	N
K	N	T
A	T	A

Ölelkező szavak

1	<table border="1"> <tr><td> </td><td>TENGER</td><td> </td></tr> <tr><td colspan="3">-----</td></tr> <tr><td> </td><td>ÜVEG</td><td> </td></tr> </table>		TENGER		-----				ÜVEG		2	<table border="1"> <tr><td> </td><td>VAD</td><td> </td></tr> <tr><td colspan="3">-----</td></tr> <tr><td> </td><td>VÁZA</td><td> </td></tr> </table>		VAD		-----				VÁZA	
	TENGER																				

	ÜVEG																				
	VAD																				

	VÁZA																				
3	<table border="1"> <tr><td> </td><td>BARNA</td><td> </td></tr> <tr><td colspan="3">-----</td></tr> <tr><td> </td><td>PAD</td><td> </td></tr> </table>		BARNA		-----				PAD		4	<table border="1"> <tr><td> </td><td>TEREM</td><td> </td></tr> <tr><td colspan="3">-----</td></tr> <tr><td> </td><td>ROVAT</td><td> </td></tr> </table>		TEREM		-----				ROVAT	
	BARNA																				

	PAD																				
	TEREM																				

	ROVAT																				

Keress olyan szót, amely mind a felső, mind az alsó szóval értelmes, összetett szót alkot.

Anagramma

CS				

TÁBOR
KÖRZŐ
PÁLMA
NOCSAK
PERES
ÁRGUS
SÁLAK
TÉLEN
GYANÚ

Rakd más sorrendbe a beírandó szavak betűit, csak arra vigyázz, hogy az új szó is értelmes legyen. A kiemelt oszlopban a Zsófia név jelentését olvashatod össze.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Lóugrásban

1			2			3		
K	CS	Y	A	H	A	A	A	S
L	★	O	R	★	T	Í	★	P
R	A	O	Ó	K	Ó	L	K	T

A lóugrás szabályai szerint fejtsd.

Se eleje, se vége

	E	R	A	
	P	E	SZ	
	Á	B	O	
	B	I	K	
★	A	R	A	

Pótold a hiányzó betűket elöl és hátul az ábrában.

A 3. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Mert úgy gondolom, hogy örülsz, hogy a kitaposott utadon haladok.

Betűrejtvények

1. magánélet, 2. életút, 3. hetedhét határon túl, 4. gyötrellem

Szókihúzó

tornaterem

Szóbetoldó

lak

Kerékbe törve

...kapaszkodnak a zenészek.

Törd a fejed!

Az első és az utolsó dominót kell megfordítani, hogy mindkét sorban 22-22 pontszámot kapj.

Kitöltőcske

– Nincs csokim.

Az 1–2. skandináv rejtvény megfejtése:

PETŐFI SÁNDOR, AZ ALFÖLD, NEMZETI DAL, AZ APOSTOL

Könyvjutalmat kap:

Kecsenovics Kitti, Csantavér

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

105

Most pedig vigadni akarok! Jöjj, szépséges hölgy, egy kis időre elrabolok daliás vőlegényedtől.

Kezembe vagy, király!

106

Lányom szépsége lesz a csalétek. Hunyadit vérpadra juttatom, Mária királyné lesz, és a Gara nemzetség végre uralkodni fog az egész országon.

107

A temesvári vigalom után...

Lászlónak el kell kísérnie Budára. Ne sírj aszszonyom, megesküdtem, hogy nem állok boszszút.

Igaz, felség, de nem is tőled félttem... hisz annyi a rossz ember...

108

Megértelek, de mit szólna a világ a történek után, ha az ország főkapitánya nem jönne velem, azt hihetnék, kegyvesztett lett. Nemsokára nektek is jönni kell, hisz László fiad lakodalmát tartjuk Budán.

109

Annácska megbékélt sorsa alakulásával. A bába már mindennapos vendég volt a szentandrászi kúrián, amikor...

Levél Hunyadvárából!

(Folytatjuk)

Calgary

ma is az egyik legjelentősebb az országban. Földet akkoriban mindenki ingyen kapott, aki le akart települni és földművelésbe akart kezdeni. A pionírok áradata olyan számottevő volt, hogy a település 1893-ban már városi rangra emelkedett.

Legnagyobb turistaattrakciói közé tartoznak a cowboyok. Ügyeségi versenyeiket és sportbemutatójukat – ennek neve Calgary Stampede – minden év júliusában rendezik meg, ilyenkor a város apraja-nagyja a turisták ezreivel együtt cowboynak öltözik, hogy egy kicsit visszahozza a vadnyugat romantikus emlékeit.

A város legnagyobb épülete a Calgary Tower. Az 1968-ban épült, kör alakú épület 191 méter magasra nyúlik, expresszfelvonóval lehet néhány másodperc alatt a torony legfelső szintjére jutni, ahol kilátó, koktélbár és egy forgó étterem is található. A Glenbow-Múzeum és Művészeti Galéria Kanada egyes népeinek kulturális örökségét mutatja be kezdetleges festményeken és rajzok, kultikus tárgyak és kézműipari készítmények által. A gazdag gyűjteményeket őrző épület három emelete különböző témaköröket dolgoz fel. Többek között a világ minden tájáról összegyűjtött művészeti alkotásokat. Az őslakók életét bemutató eszkimó és indián relikviák, faragványok gyűjteménye a leggazdagabb. A Toronto Dominion Centre épületkomplexum negyedik emeletén park, a Devonian Gardens található, a park egyhektáros területén, az óriási üvegablakok biztonságában közel több mint 17 ezer szubtrópusi növény él. Ösvények, padok, öt kis mesterséges tó és modern szobrok teszik változatossá. Koncertek és divatbemutatók színhelye is. A Centennial Planetarium épületegyütteshez tartozó Star Chamber 22 méter magas kupolájú teremben a látogatók a legmodernebb technikai eszközök segítségével virtuális utazást tehetnek a világegyetemben. A város kulturális csarnokát, a Jubilee Auditoriumot 1955-ben építették, amikor Alberta fennállásának 50. évfordulóját ünnepelte. Az épület dombtetőn áll, innen rálátni az egész városra. A csarnok 2760 férőhelyes, akusztikája egyike a legjobbaknak Észak-Amerika hasonló intézményei közül. A St. George's-szigeten található a Városi Állatkert, 1915-ben alapították, két ösvér volt az első lakója, azóta az állomány 1100-ra növekedett, és természetesen területe is nagyobbodott, ma 100 hektárt foglal el.

Calgarynak közel 550 parkja van, melyek nagy része mesterségesen kialakított, több park azonban eredeti zöldterület a szabad természetnek a város kialakításakor érintetlenül hagyott darabja.

MT-UMKU

1875 nyarán a kanadai lovas rendőrség egy alakulata ütött táborot két folyó, a Bow és az Elbow találkozásánál. Azért jöttek, hogy rendet teremtsenek a bőlény- és prémvadászok, valamint a háborgó indiánok között, akik mindnyájan jogos vagy jogtalan sérelmeket akartak egymáson megtorolni. A whiskykereskedőket is meg kellett rendszabályozni, akik értékes csereárúk ellenében lelkiismeretlenül, a „tüzes víz” rabszolgájává tették az indiánokat. Nyilvánvalóvá vált, hogy a törvény fenntartásához a rendőrség állandó jelenléte szükséges. Így aztán a két folyó torkolatánál erőd épült, amelynek a skót származású James Macleod ezredes a Calgary nevet adta.

Az erőd nyolc évig jelentéktelen előretolt helyőrség maradt. A Kanadát átszelő vasútvonal 1883-ban elérte Calgaryt, és a település bekapcsolódott a fiatal ország vérkeringésébe. Bevándorlók érkeztek, az erőd körül egyre több ház épült, és a településnek az év végére 600 lakosa lett. 1891-re a lakosság száma elérte a 4000-et, Calgaryban ekkor már volt villanyvilágítás, és vízvezetékrendszer is működött.

A település gazdasági alapját a külterjes állattenyésztés határozta meg. A környék gazdag legelői sok szarvasmarha-tenyésztőt csábítottak át az Egyesült Államokból is, ahol a jó legelők területe bizonyos vidékeken erősen megfogyatkozott. Több száz hektáros állattenyésztő farmok, ranchok alakultak, hatalmas szarvasmarhacsordákkal. Calgaryban jelentős húsfeldolgozó ipar alakult ki, mely

Stampede

Devonian Gardens

Jubilee Auditorium

Kakaópor

- Miért eszik a tyúk kakaóport?
- ???
- Hogy csokitojást tojjon.

Billentyűzetnaplózó

- Tudtad, hogy van egy program, amelyik megjegyyez minden billentyűleütést?
- Tényleg? És mi a neve?
- Word.

Lánchíd

- Két részeg verekszik a Lánchíd lábánál. Meglátja őket a rendőr, és odakiált:
- Mi folyik ott?
- A Duna!

Olcsóbb lett a benzin

- Képzeld el, végre sokkal olcsóbb lett a benzin!
- Tényleg?
- Nem, de képzeld el!

Segítség

- Azt mondja a férj a feleségének:
- Meghívtam egy barátomat vacsorára.
- Megörültél? Nincs semmi kaja itthon, tiszta kosz minden, a hajam szörnyű! Miért hívtad meg a szerencsétlent?
- Segíteni akartam neki. Szerencsétlen nem tudja eldönteni, megönsüljön-e vagy sem...

Friss hírek

- Jean, miért tette az újságokat a hűtőbe?
- Hogy a hírek frissek maradjanak, uram!

Skót a taxiban

- A taxis a skótnak:
- Uram! - szól halálra rémülten a sofőr -, elromlott a fék! Mindjárt belezuhanunk a szakadékba! Mit tegyek?
- Kapcsolja ki a taxiórát!

Tegnap leveles

- A vándor már két napja nagyon éhes, amikor végre meglát egy régi kis viskót. Bekopog, és kérdi az öregasszonyt, aki ajtót nyit neki:
- Öreganyám! Szegény vándor vagyok, nagyon éhes, nincs egy kis étel a számomra?
- Fiam, tegnapi leveles jó lesz?
- Persze öreganyám! Nagyon köszönöm!
- Akkor gyere vissza holnap!

Ha elalszom

- Jean, ha elalszom, oltsa le a villanyt.
- Rendben van, uram. Majd szóljon, ha elaludt.

Egyezség

- Jean, ugye áll még az egyezségünk?
- Nem, uram!
- Miért nem?
- Mert már elfáradt, és leült.

Tökéletes inas

- Jean, maga a tökéletes inas. Már harminc éve minden este pontban hatkor felhossa a teámat az emeleti szobámba, és soha egy cseppet sem lötytyintett ki. Árulja el, hogyan képes ezt megcsinálni?
- Ó uram, nagyon egyszerűen. A lépcső alján felszívom a pofazacskómba, majd amikor az emeletre érek, óvatosan visszaköpöm.

Csatorna

- A rendőr sétálás közben nem néz maga elé, hanem az eget kémleli, így egyszer csak beesik a csatornába. Elkezd kiabálni:
- Isteni szerencse, hogy nem volt rajta tető, mert akkor ki sem tudnék mászni!

Ponty

- Horgászok beszélgetnek. Az egyik ezt meséli:
- Tavaly fogtam egy pontyot, és otthon betettem a kádba. Gondoltam, megtanítom a szárazon élni. Az első nap egy percre vettem ki a vízből, a második nap már kettőre, és így tovább. Fél év múlva a ponty már remekül élt a szárazon.
- És most mi van vele?
- A múlt héten beleesett egy vödör vízbe, és megfulladt.

Automata repülőgép

- A nem túl távoli jövőben elkészül az első, teljesen számítógép vezérelte repülőgép. Elérkezik az első próbaút ideje.
- A repülőgép a korszerű, grafikus felületű operációs rendszere által vezérelve odagördül az utaskapuhoz. Az utasok beszállnak, majd az ajtók automatikusan bezáródnak. Ezután a gép lassan odagördül a felszállópályára, és kis idő múlva elkezd a felszállást. Egy mesterséges hang megszólal a hangosbeszélőben:
- Hölgyeim és uraim! Önök a világ első automata repülőgépén utaznak, amelyen minden feladatot számítógépek látnak el. Gépünk hamarosan felemelkedik a földről, és megkezdí útját... és megkezdí útját... és megkezdí útját... és megkezdí útját...

- Hogy érted azt, hogy te sem tudsz főzni?

- Azt hiszem, fel kellene ébresztenünk a kapitányt.

A székely tehene

Beteg a székely tehene. Megkérdezi a szomszédját, hátha tud segíteni.

– Mit adott maga a tehenének, amikor az beteg volt?

– Hát terpentint.

Másnap megint találkoznak. Mondja az első székely:

– Szomszéd, megdöglött a tehenem a terpentintől.

– Az enyém is.

Legyen Ön is milliomos

A szőke nő telefonál a Legyen Ön is milliomos stúdiójából az anyjának:

– Szia anyu! Itt ülök a Legyen Ön is milliomos stúdiójában, és nem tudom a választ az első kérdésre. Szerinted a számítógép vagy a közönség segítségét kérem?

Hirdetőtábla

A szőszit elviszi a barátja moziba. A mozi bejárata felett a hirdetőtábla a következőket hirdeti:

Két óra izgalom! Két óra borzongás! Két óra kikapcsolódás! Két óra igazi szórakozás!

Mire a szősz:

– Megőrültél? Ide hoztál? Csak nem képezed, hogy nyolc órán keresztül a moziban ülök!

Éjjeliőri állás

Kérdi az üzletember a kollégáját:

– Hoztak eredményt a feladott újsághirdetések?

– De még mennyire – hangzik a válasz. – A múlt héten meghirdettünk egy éjjeliőri állást. A következő éjszaka kirabolták az egész céget.

Jóga

Két barát beszélget:

– Sportolsz?

– Mindennap jógázom. Hanyatt fekszem a heverőn két órán át, a szememet egyetlen pontra függesztve.

– Milyen pontra?

– A képernyőre.

A telefonkönyvben

Megkérdezi a férfi a kiszemelt csinos nőtől:

– Megadnád nekem a telefonszámodat?

– Benne van a telefonkönyvben – mondja a nő.

– És mi a neved?

– Az is benne van a telefonkönyvben.

Panasz a repülőn

Férfi a repülőgépen a stewardessnek:

– Hölgyem, fel vagyok háborodva! Rendszeresen önökkel repülök, de sosem mehetek akkor a végére amikor akarok, soha nem látom a filmet, és mindig ablak mellett kell ülnöm!

– Ne szórakozzon már kapitány úr, hanem kezdje meg a felszállást!

Móricka sapkája

Móricka megy haza, és az anyja rászól:

– Móricka! Miért koszos a sapkád?

– A fiúk fociztak velem.

– Miért nem vetted vissza tőlük?

– Nem mozdulhattam a helyemről.

– Miért nem?

– Mert én voltam a kapus!

Tehén

A székely bácsi stoppol az út szélén a tehenével.

Éppen arra jön egy mercis pofa, és megáll.

– Merre, bácsi?

– Csak ide az első faluba.

– Üljön be, a tehenét pedig kösse hátra.

A mercis elindul úgy 40 km/h sebességgel, hátrapillant a tehenre, mely csak bandukol a kocsij után.

A mercis most már 120 km/h sebességgel halad.

Hátrapillant és megdöbbenve észleli, hogy a tehén kocog, míg a kocsij százúszszal halad.

Felidegeskedik erre a mercis, és maximális gázzal vagy kétszázzal kezd repeszteni. Visszapillant, és látja, hogy a tehén lógatja a nyelvét. Mondja is a székely bácsinak, hogy lóg a tehén nyelve!

– Jaja, a tehenem mindig így jelez, amikor előzni akar!

Teaszűrő

– Jean! Nem jó a teaszűrő, valami baj van vele!

– Majd elviszem szűrővizsgálatra, uram!

Tandem

Két férfi teker felfelé az emelkedőn tandembiciklivel.

Ahogy felérnek a csúcsra, az, amelyik elől ült, megszólal:

– Hű, de nehéz volt tekerni, hogy ide felérjünk.

Erre a másik:

– Hát még nekem milyen nehéz volt végig fékeznem, hogy vissza ne guruljunk!

– Milyen az időjárás Ausztráliában?

– Egy házaspár a cirkusból most költözött be a szomszéd lakásba.

Újabb kazettás termékétől búcsúzik a Sony

A nagy sikerű, kisméretű, hordozható kazettás magnó, ismertebb nevén a Walkman megálmodója, a Sony most úgy döntött, hogy újabb kést döf a szalagos-kazettás technológia szívébe. Akár hisszük, akár nem, a japán cégóriás csak 2010 végén, mintegy 31 év után döntött úgy, hogy leállítja a kazettás Walkmanek gyártását, pedig ekkora már a CD-lemezek is túl voltak aranykorukon. 2013 januárjában viszont a kazettás diktafonoknak (kézi felvevők) is befellegzik, a még gyártásban lévő három (TCM-400, TCM-410 és TCM-450) Pressman típus végleg elbúcsúzik, átadva a helyét a modernebb megoldásoknak.

Mindez nem jelenti a szalagos technológiák végét, hiszen egyrészt a Sony továbbra is gyárt kazettás deckkel szerelt kiserádiót, boomboxot (még), illetve a nagy adattömeg mentésére szolgáló szalagos adattárolók mind a mai napig gyártásban és használatban vannak – csak hogy a legnépszerűbbeket említsük.

A hunyadisok sikere

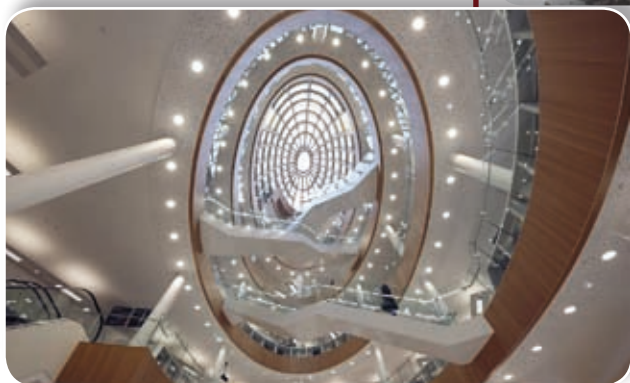
Az idén is meghirdette a Palóc Társaság a Magyar Kultúra Napja esszépályázatát. Iskolánkban több tanuló is beküldte dolgozatát. Nagyon sok érdekes téma közül lehetett választani. A pályázatra öt országból (Szlovákia, Magyarország, Románia, Szerbia, Ukrajna) 130 pályamunka érkezett. Január elején értesítettek bennünket, hogy iskolánkban három tanuló is helyezést ért el. Az ünnepélyes díjkiosztásra csak azokat a tanulókat hívták meg, akik helyezést értek el. Az idei pályázaton Kecsenovics Kitti, Horák Emese és Szokola Leontina szerepelt sikeresen. A díjkiosztó január 20-án volt Budapesten, a Magyarság Házában. Ünnepélyes keretek között vehettük át a díjainkat. Helyezéseink: Horák Emese III., Szokola Leontina III. hely, Kecsenovics Kitti különdíj. Iskolánk két tanulója, Zabos Réka és Zserai Petra dicséretben részesült.

Nagyon örültünk az eredményeinknek és az ajándékoknak, amiket kaptunk.

Horák Emese 8. b, Hunyadi János iskola, Csantavér

Horák Emese, Szokola Leontina és Kecsenovics Kitti

Hatvanöt millió euró

Ennyi pénzt, azaz 55 millió fontot adtak a liverpooliak meg az állam a központi városi könyvtár épületének teljes felújítására. A könyvtár újjávarázslása tökéletesre sikeredett, és a mintegy négy milliárd könyv a két évig tartó építkezést követően visszakerült ebbe a csodálatos, immár (legalábbis belülről) úrhajóra hasonlító épületbe...

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■